

ზოგადსაგანმანათლებლო
დაწესებულების
საჭიროებების კვლევა

განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობა
მოსწავლეთა ცოდნის დონის ამაღლებისა
და სწავლის შედეგების
გასაუმჯობესებლად

ავტორები: სსიპ ქუთაისის #14 საჯარო სკოლის

მასწავლებლები: აზა მარუაშვილი

ლელა გაბისონია

2018-2019 სასწავლო წელი

აზა მარუაშვილის კვლევის ანგარიში

სარჩევი

I თავი. საკვლევი მასალის მიმოხილვა	3
1.1. მოკლე ინფორმაცია სკოლის შესახებ	4
1.2. პრობლემის იდენტიფიცირება	4
1.3. საკვლევი მასალის აქტუალობა	10
1.4. კვლევის მიზანი	11
1.5. კვლევის სტრუქტურა	11
1.6. ძირითადი დასკვნები	12
II თავი. პრაქტიკული კვლევის არსი	13
III თავი. ლიტერატურა	14
3.1. ლიტერატურის მიმოხილვა	
IV თავი. კვლევის დიზაინი	19
4.1. საკვლევი საკითხის კითხვარი	
4.2. კვლევის სამიზნე ჯგუფები	20
4.3. კვლევის მეთოდები	20
4.4. კვლევის ვადები	21
V თავი. კვლევის შედეგები	
5.1. მონაცემების ანალიზი	22
5.2. ძირითადი მიგნებები	40
5.3. ინტერვენციები	40
VI თავი. ინტერვენციების შეფასება	
6.1. ინტერვენციების შეფასების მეთოდები და აღწერა	41
6.2. ინტერვენციების შეფასება	42
VII თავი. რეკომენდაციები და კვლევის ნაკლოვანებები	
7.1. რეკომენდაციები	50
7.2. კვლევის ნაკლოვანებები	51
VIII თავი. დასკვნა	52
ბიბლიოგრაფია	53
დანართი	54
რეფლექსია	56

I თავი.

საკვლევი საკითხის მიმოხილვა

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემა მიზნად ისახავს ისეთი საგანმანათლებლო გარემოს შექმნას, რომელშიც ნებისმიერი მოსწავლე შეძლებს საკუთარი თავისათვის, საზოგადოებისა და სამშობლოსათვის მნიშვნელოვანი ცოდნის შეძენასა და უნარ-ჩვევების ათვისებას. მოსწავლის შესაძლებლობების ყოველმხრივ განვითარებისათვის არსებობს ეროვნული სასწავლო გეგმა, რომელშიც განსაზღვრულია მოსწავლეთათვის აუცილებელი ცოდნა, რომელსაც მოსწავლეები ეუფლებიან ნაბიჯ-ნაბიჯ ყოველი სასწავლო წლის განმავლობაში. შესაბამისად, საჯარო სკოლა აღნიშნულ დოკუმენტზე დაყრდნობით გეგმავს სწავლა-სწავლების პროცესს. სკოლის ამოცანაა, შეძლოს ეროვნული სასწავლო მიზნების მიღწევა და მოსწავლეების ფუნქციური ცოდნით აღჭურვა, მოგეხსენებათ, ცოდნა, რომლის ტრანსფერიც არ ხდება ცხოვრების საჭიროებისამებრ, ფუჭია.

ეფექტური და წარმატებული შედეგის მისაღწევად მნიშვნელოვანია სკოლაში არსებული პრობლემური საკითხების დასმა და მათ გადასაჭრელად კონკრეტული გზებისა და საშუალებების გამოძებნა პროფესიული საჭიროებების გათვალისწინებით. ქვეყნად განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმები იმისაკენაა მიმართული, რომ განათლებული, დამოუკიდებლად მოაზროვნე, მოწესრიგებული და კულტურული პიროვნებები აღიზარდონ, რათა მარტივად შეძლონ საკუთარი თავის რეალიზება, თვითდამკვიდრება. ამას ახალგაზრდები მაშინ შეძლებენ, როცა ექნებათ სწორი ორიენტაცია მომავალი პროფესიის არჩევისას და სწავლა-სწავლების მიზანი არ იქნება მხოლოდ ეროვნული გამოცდებისათვის მზადება. მოზარდის ცნობიერების ჩამოყალიბებაში, კი მართალია, ერთ-ერთ მნიშვნელოვან როლს სკოლა ასრულებს, მაგრამ ასეთივე მნიშვნელოვანია, პიროვნების შინაგანი სამყარო, გარემო და ოჯახი. ამიტომ თითოეული ეს კომპონენტი აქტიურად უნდა ჩაერთოს მოზარდის სწავლებისა და აღზრდის საქმეში. აქ კი ძირითადი აქცენტი შეფასებაზეა გადატანილი. მშობელიც და მოზარდისც ყურადღებას ამახვილებენ ქულაზე და შესწავლილი მასალის მნიშვნელობა, რამდენად იყენებს და რამდენად სარგებლობს საკუთარი ცოდნით მოზარდი, ეს ფაქტი, სამწუხაროდ, უგულვებელყოფილია. უმთავრესი მიზანი ისევ რჩება უნივერსიტეტში პრესტიჟულ ფაკულტეტზე ჩარიცხვა და არა ის, რომ აირჩიონ საჭირო პროფესია მოზარდის ინტერესისა და შესაძლებლობის გათვალისწინებით. ამის მიზეზი ისიც არის, რომ სკოლაში სწავლის პერიოდში მოსწავლეები ვერ ფლობენ კონკრეტულ ინფორმაციას საკუთარი ცოდნის შესახებ. სწორედ ამიტომ ვთვლით, რომ სწავლა-სწავლების პროცესში უდიდესი მნიშვნელობა აქვს შეფასებას, ისეთ შეფასებას, რომელიც მოზარდს ზუსტად მიაწვდის ინფორმაციას, კონკრეტულად რა ცოდნას ფლობს, განსაზღვროს, რის გაკეთება შეუძლია და კიდევ რა სჭირდება საკუთარი მიზნის მისაღწევად.

კვლევა საინტერესო პროცესია, რადგან ამ დროს ვთანამშრომლობთ კოლეგებთან, მშობლებთან, ბავშვებთან და ვხელმძღვანელობთ სხვადასხვა ლიტერატურით, ქართველი თუ უცხოელი კოლეგების გამოცდილებით. კვლევის პროცესში ერთმანეთს ვუზიარებთ საკუთარ შეხედულებებს, იდეებს, გამოცდილებებს. იქმნება ფოკუსჯგუფი და იმართება დისკუსიები დასმული საკითხის

ირგვლივ. კვლევა ჩატარდა როგორც თვისებრივი, ასევე რაოდენობრივი მეთოდების გამოყენებით: ფოკუსჯგუფი, დაკვირვება, ანკეტირება და კითხვარი, წერთი ნამუშევრების შემოწმება და ანალიზი.

ნაშრომში განხილულია ქალაქ ქუთაისის #14 საჯარო სკოლის V – XI კლასებში განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობა და როლი მოსწავლეთა ცოდნის დონის ამაღლებასა და ინტელექტუალური, ტოლერანტი და თავდაჯერებული მოქალაქის ჩამოყალიბებაში.

1.1. მოკლე ინფორმაცია სკოლის შესახებ

სსიპ ქალაქ ქუთაისის #14 საჯარო სკოლაში 2018 -2019 სასწავლო წლის განმავლობაში 700 მოსწავლე სწავლობს. დასაქმებულია 63 ადამიანი. მათ შორის 53 მასწავლებელია. ორი მასწავლებელი არის დირექციის თანამშრომელი - დირექტორი და დირექტორის მოადგილე. ასევე ადმინისტრაციის ერთი თანამშრომელი - ბიბლიოთეკარი. სკოლის მასწავლებელთა დიდი ნაწილი გაკვეთილებს გეგმავს ინტერაქტიული მეთოდებითა და საინტერესო აქტივობებით და მასწავლებელთა სახლის მიერ გამოცხადებულ ტრენინგებზე მიღებულ ცოდნას იყენებენ გაკვეთილის მსვლელობისას. აგრეთვე სკოლაში არიან მკვლევარი და მაძიებელი მასწავლებლები.

კოლეგების დიდი ნაწილი მუდმივად ზრუნავს საკუთარ პროფესიულ განვითარებაზე. სკოლის 53 მასწავლებლიდან ხუთს - წამყვანი მასწავლებლის სტატუსი აქვს, 30-ს უფროსის და მხოლოდ 18 მასწავლებელია პრაქტიკოსი. ყოველ წელს იზრდება იმ მასწავლებელთა რიცხვი, რომლებიც იცვლიან ანუ იმაღლებენ სტატუსს. ორი მასწავლებელი დირექციის წარმომადგენელი ათასწლეულის გამოწვევის პროგრამის ფარგლებში სსიპ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის ტრენერია.

საათობრივი სრული დატვირთვა მხოლოდ 12 მასწავლებელს აქვს, ეს კი იმაზე მიუთითებს, რომ სკოლაში მასწავლებელთა ჭარბი რაოდენობაა. შედეგების თვალსაზრისით შეიძლება ითქვას, რომ მხოლოდ ბოლო წელია რაც ეროვნულ ოლიმპიადებში გამარჯვებული მოსწავლე გვყავს. ეს წარმატება იმედს გვაძლევს, რომ მომავალში მეტად გაიზრდება ოლიმპიადებში გამარჯვებული მოსწავლეთა რაოდენობა.

სკოლის მათემატიკის კათედრა შედგება 6 მასწავლებლისგან: მათგან ორი წამყვანი მასწავლებელია, სამი უფროსი, ერთი პრაქტიკოსი. ყველა მასწავლებელი მუშაობს დაწყებით, საბაზო, საშუალო საფეხურზე, კათედრის ერთი მასწავლებელი შეფასების ჯგუფის წევრია, ერთი კი ფასილიტატორი.

სკოლაში დასაქმებული მასწავლებლების კვალიფიკაცია და შესაძლებლობები, სკოლის ტექნოლოგიები იძლევა იმის საშუალებას, რომ სწორი მენეჯმენტის პირობებში სწავლა-სწავლება წარიმართოს ხარისხიანად და საინტერესოდ.

1.2. პრობლემის იდენტიფიცირება

ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით, შეფასების ორი სახე არსებობს: განმსაზღვრელი და განმავითარებელი. I-IV კლასებსა და V კლასის პირველ სემესტრში განმავითარებელი შეფასებაა, V კლასში II სემესტრიდან იწყება განმსაზღვრელი შეფასება. განმსაზღვრელი შეფასება არის 10-ქულიანი. ხშირია შემთხვევა, როდესაც მოსწავლემ კონკრეტულად არ იცის, რისთვის მიიღო შეფასება 7 ან 9, რა

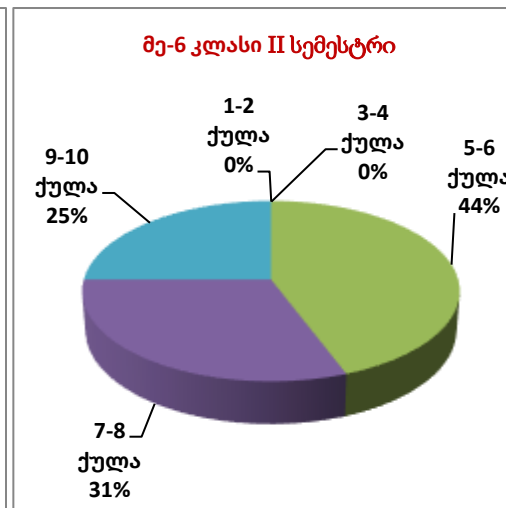
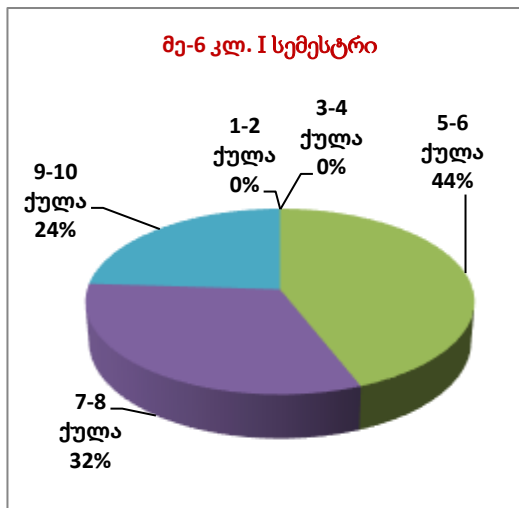
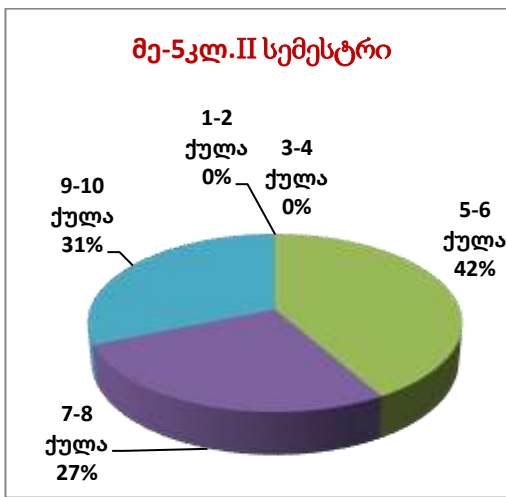
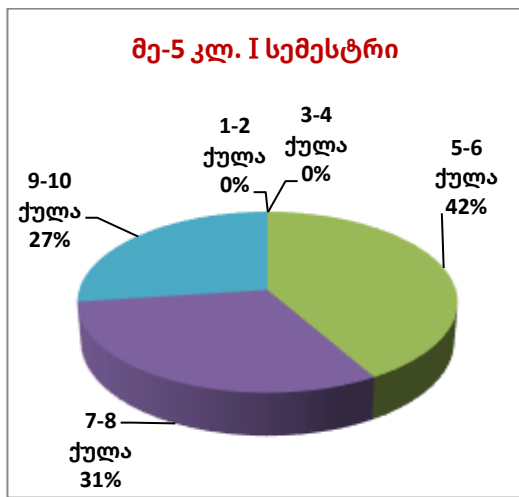
მოუწონა მასწავლებელმა დავალების (საკლასო, საშინაო თუ შემაჯამებელი) შესრულებისას და დაიმსახურა 9-იანი და რა დაუწუნა, რომ 10-იანი ვერ მიიღო, რა საჭიროებს გამოსწორებას, რის გამოც დაიმსახურა, დავუშვათ, 7-იანი. მართალია, მასწავლებელს შეიძლება ჰქონდეს შეფასების

კრიტერიუმებიც შემუშავებული, მაგრამ ხშირად კრიტერიუმები ცალკეა და შეფასება ცალკე. ეს იმიტომ ხდება, რომ მოსწავლისა და მშობლისათვის მნიშვნელოვანი მაინც ქულაა და აღარ ინტერესდებიან, ეს შეფასება მოსწავლემ კონკრეტულად რის გამო დაიმსახურა. განმსაზღვრელი შეფასება არ იძლევა კონკრეტულ ინფორმაციას მოსწავლეთა ცოდნის შესახებ, ვერც მშობელი ხვდება, კონკრეტულად რა ცოდნას ფლობს ბავშვი, იცის მხოლოდ ქულა და სხვა არაფერი. მასწავლებლებსაც უმეტეს შემთხვევაში სწორედ განმსაზღვრელ შეფასებაზე გადააქვთ ყურადღება, რადგან წლის ბოლოს მაინც ქულებით განისაზღვრება მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრება.

მოსწავლეებთან საუბარმა ნათელყო, რომ ბავშვებს არ ეძლევათ კონკრეტული ინფორმაცია საკუთარი ცოდნის შესახებ. ამის შემდეგ დავიწყეთ მოსწავლეთა შეფასების შედეგების შემოწმებაც, და ცხადი გახდა, რომ განმსაზღვრელი შეფასების შედეგად არ იცვლება დინამიკაც. მოსწავლე, რომელიც ფასდება 6, 7 ან 8 ქულით, შეიძლება წლის ბოლომდე თუ არა, სემესტრის ბოლომდე მაინც გაჰყვეს ეს შეფასება და თუ იცვლება, სამწუხაროდ, არ იცვლება ბავშვის სასიკეთოდ, ანუ შედეგი არ უმჯობესდება. მოსწავლეებთან პირადმა საუბრებმა დაგვარწმუნა, რომ მათ არა აქვთ გაცნობიერებული, რა ცოდნა უნდა ჰქონდეთ იმისათვის, რომ გაიუმჯობესონ შედეგები და ვერც იმას ხვდებიან დამოუკიდებლად, როგორ გაზარდონ საკუთარი თავის ეფექტურობა, არ აქვთ საკუთარი ცოდნის შესახებ ცოდნა, მეტაკოგნიცია, მათ ფაქტობრივად არ იციან, როგორი ტიპის „მსწავლებლები“ არიან, რა სჭირდებათ თავიანთი შედეგების ასამაღლებლად.

დიდი ხანია, მოსწავლეთა შესაფასებლად საბაზო და საშუალო საფეხურზე განმსაზღვრელ შეფასებას ვიყენებთ. კრიტერიუმებსაც ვსაზღვრავდით და ვთანხმდებოდით კათედრაზე (იშვიათად მოსწავლეებთან ერთადაც), მაგრამ მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრება თითქმის არ იცვლებოდა, ცხადი იყო, რომ სწავლის შედეგების გასაუმჯობესებლად პრობლემა სხვადასხვა კუთხით უნდა დაგვეჩინა და გარკვეული ცვლილებები შეგვეტანა ჩვენს მუშაობაში. სანიმუშოდ მოვიყვან მათემატიკაში სწავლის სემესტრულ შედეგებს V-XI კლასებში 2017-2018 სასწავლო წელს .

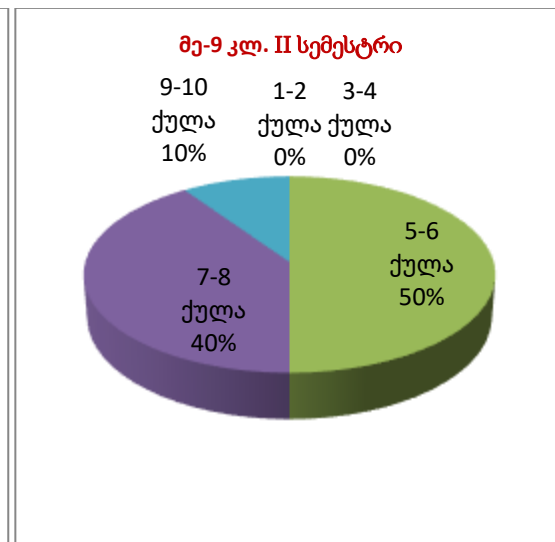
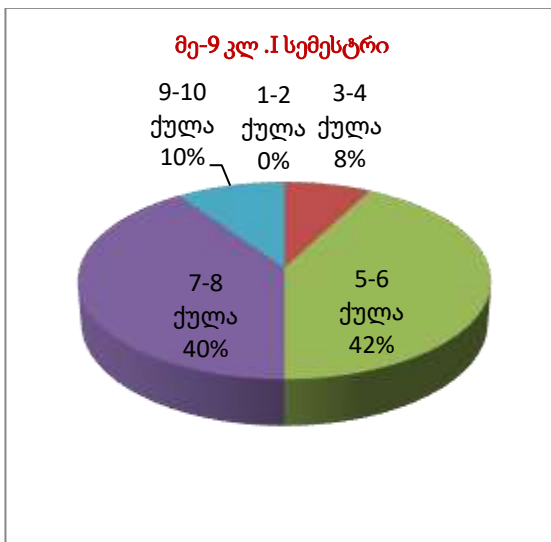
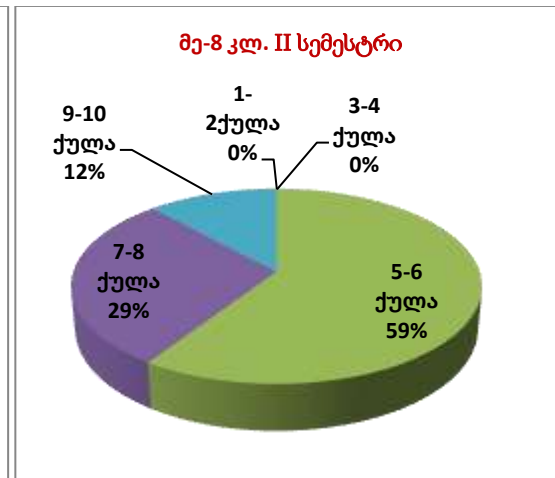
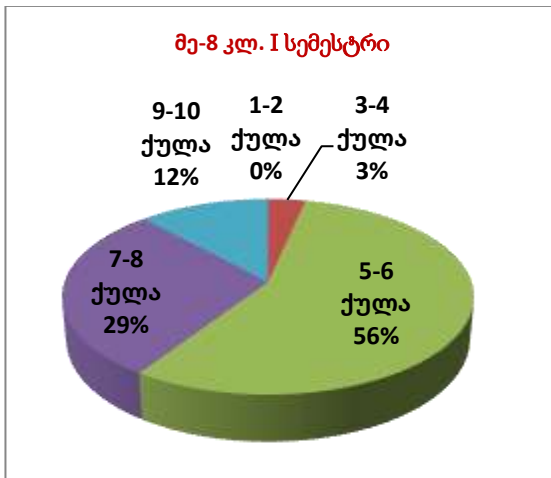
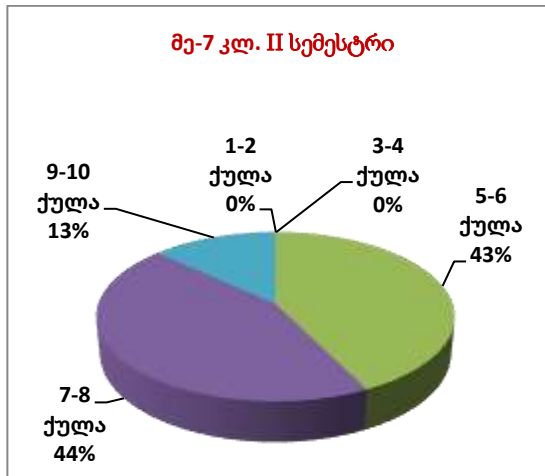
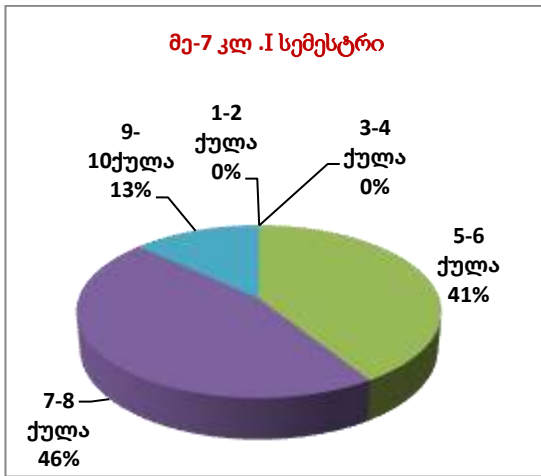
2017-2018 სასწავლო წელი

როგორც დიაგრამიდან ჩანს დაწყებით საფეხურზე სწავლის სემესტრული შედეგები თითქმის უცვლელია. თუ შევადარებთ მოსწავლეთა რაოდენობებს დონეების მიხედვით, განსხვავება უმნიშვნელოა.

მიღწევის დონე	V კლასი		VI კლასი	
	I სემესტრი	II სემესტრი	I სემესტრი	II სემესტრი
1-2 ქულა(დაბალი)	0	0	0	0
3-4 ქულა(საშუალოზე დაბალი)	0	0	0	0
5-6 ქულა(საშუალო)	20	20	22	23
7-8 ქულა(საშუალოზე მაღალი)	15	13	16	16
9-10 ქულა(მაღალი)	13	15	12	13

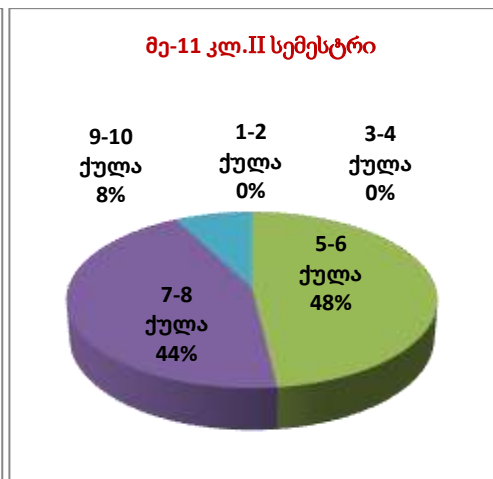
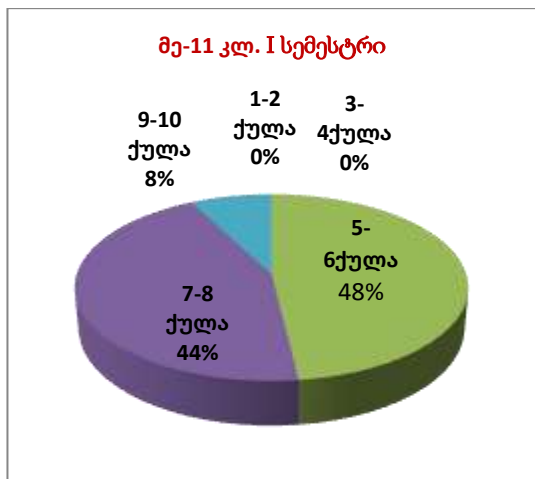
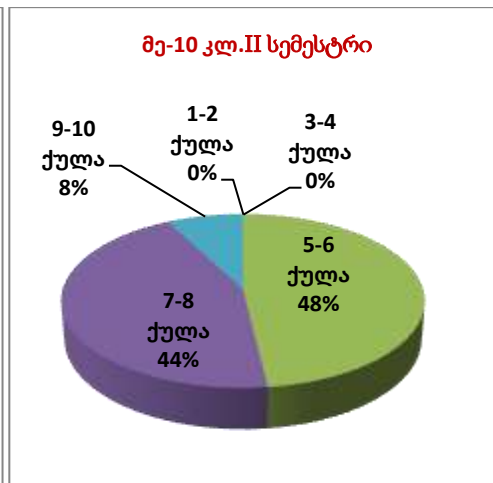
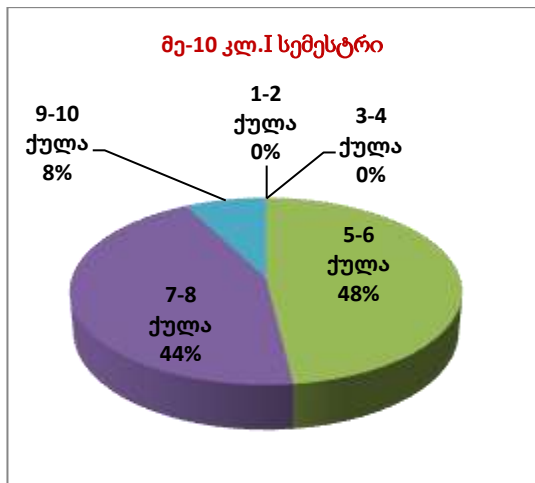
2017-2018 სასწავლო წელი

როგორც ვხედავთ საბაზო საფეხურზე აღმოჩნდნენ მოსწავლეები რომელთაც საშუალოზე დაბალი შეფასება აქვთ, ანუ თავი იჩინა შედეგების გაუარესებამ.

დონე	მე-7 კლასი		მე-8 კლასი		მე-9 კლასი	
	I სემესტრი	II სემესტრი	I სემესტრი	II სემესტრი	I სემესტრი	II სემესტრი
1-2 ქულა(დაბალი)	0	0	0	0	0	0
3-4 ქულა (საშუალოზე დაბალი)	0	0	2	0	4	0
5-6 ქულა (საშუალო)	25	26	33	35	22	26
7-8 ქულა (საშუალოზე მაღალი)	28	27	17	17	21	21
9-10 ქულა(მაღალი)	8	8	7	7	5	5

2017-2018 სასწავლო წელი

თუ ამ მონაცემებს ცხრილში გადავიტანთ, თვალნათლივ ჩანს, რომ სემესტრის შედეგები საშუალო საფეხურზე აბსოლუტურად უცვლელია.

საშუალო საფეხური

მიღწევის დონე	10 კლასი		11 კლასი	
	I სემესტრი	II სემესტრი	I სემესტრი	II სემესტრი
1-2 ქულა(დაბალი)	0	0	0	0
3-4 ქულა (საშუალოზე დაბალი)	0	0	0	0
5-6 ქულა (საშუალო)	20	20	20	20
7-8 ქულა (საშუალოზე მაღალი)	18	18	18	18
9-10 ქულა(მაღალი)	4	4	4	4

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი ძალისხმევა თითქოს სახეზეა, წლების განმავლობაში ეს სურათი არ იცვლება. ხშირად მასწავლებლები გეგმავენ რამდენიმე აქტივობას. აქცენტი გადააქვთ, როგორმე მოასწრონ ყველა, გეგმით გათვალისწინებული აქტივობა და აღარ რჩება დრო ეფექტური უკუკავშირისთვის, რომ კონკრეტულად აუხსნას მოსწავლეს, რისთვის დაიმსახურა ესა თუ ის ქულა. ამ შემთხვევაში არ ხდება მოსწავლის საჭიროებების დადგენა. პრაქტიკაში თითქმის ყველა მასწავლებელს ჰქონია ასეთი შემთხვევა, მაგალითად, მშობელი უკმაყოფილოა შვილის ქულით, ამტკიცებს, რომ ბავშვი სისტემატურად სწავლობს, მაგრამ მისი განმსაზღვრელი შეფასება არ უმჯობესდება, მშობლისთვის ამ შემთხვევაში გაუგებარი რჩება, რა უნდა ისწავლოს მოზარდმა კონკრეტულად თავისი შედეგის გასაუმჯობესებლად. აშკარად დავინახე, რომ განმსაზღვრელი შეფასება არასაკმარისია მოსწავლეს და მის მშობელს ჰქონდეთ კონკრეტული ინფორმაცია, რა ცოდნის შესატყვისია მიღებული ქულა. ასეთმა შემთხვევებმა ნათელყო სამეტყველო კომუნიკაციის აუცილებლობა მოსწავლეთა შედეგების გასაზრდელად.

ასევე იმ პრობლემამაც იჩინა თავი, რომ ასეთი გაურკვევლობის შემთხვევაში მოსწავლეებს შეიძლება არასწორი თვითშეფასება ჩამოუყალიბდეთ: დაბალი თვითშეფასება — რწმუნდებიან, რომ თავად ვერ იგებენ მასალას, თავად ვერ იგებენ მასწავლებლის ახსნილს, ან, პირიქით, აქვთ გადაჭარბებული თვითშეფასება საკუთარ თავზე. ხშირად არ ხდება სიტყვიერი კომუნიკაცია, უგულუბელყოფილია მოსწავლეთა თვითშეფასება და თანატოლის შეფასება, ანუ ფაქტი, რომ ბავშვები ერთმანეთის აზრს მნიშვნელოვნად თვლიან და ეს ეხმარებათ განვითარებაში, სწავლა-სწავლების პროცესში წარმატების მიღწევაში.

შევთანხმდით, ვიდრე კვლევას დავიწყებდით, ჩაგვეტარებინა გამოკითხვა მოსწავლეებში იმის შესახებ, რამდენად ინფორმირებული არიან მოსწავლეები განმსაზღვრელი შეფასების მიხედვით, კონკრეტულად რა იციან, რა ცოდნისთვის იმსახურებენ კონკრეტულ ქულას ამა თუ იმ საგანში. გამოკითხვა 320 მოსწავლე (კითხვარი #1, თან ახლავს) .

ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით, მათემატიკა ხელს უწყობს ადამიანის გონებრივი შესაძლებლობების განვითარებას. თანამედროვე ეპოქაში იგი გამოიყენება ადამიანის საქმიანობის ყველა სფეროში: მეცნიერებასა და ტექნოლოგიებში, მედიცინაში, ეკონომიკაში, გარემოს დაცვასა და აღდგენა-კეთილმოწყობაში, სოციალურ გადაწყვეტილებათა მიღებაში. აქედან გამომდინარე, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში მათემატიკის სწავლების მიზნებია:

- ა) მოსწავლის ჩამოყალიბება აქტიურ მოქალაქედ, რომელიც შეძლებს რეალური ვითარებიდან გამომდინარე საკითხების გამოკვლევას და გაანალიზებას, იქნება შემოქმედებითი და ორგანიზებული;
- ბ) ხელსაყრელი წინაპირობების შექმნა ქვეყანაში მათემატიკური მეცნიერების განვითარებისთვის.

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის III თავის „სწავლება და შეფასება“ მე-9 მუხლში წერია, რომ მასწავლებელი აცნობიერებს ურთიერთკავშირს სასწავლო მიზანს, შეფასებასა და სწავლას შორის, ასევე შეფასების ძირითად პრინციპებს, საკუთარ საქმიანობაში იყენებს შეფასების სხვადასხვა ფორმას ეროვნული სასწავლო გეგმის გათვალისწინებით და შეფასების შედეგებიდან მიღებული მონაცემებით განსაზღვრავს მოსწავლეთა საჭიროებებს და გეგმავს ახალ აქტივობებს მათი სწავლების

გასაუმჯობესებლად. მასწავლებელი ასევე ეხმარება მოსწავლეებს, გამოიყენონ მასწავლებლის შეფასება, თანატოლების შეფასება და თვითშეფასება საკუთარი თავისადმი რწმენის ჩამოსაყალიბებლად, სხვა მოსწავლეების შესაძლებლობების შეფასებისა და წარმოჩენისათვის და, რა თქმა უნდა, საკუთარი შედეგების გასაუმჯობესებლად.

იმისათვის, რომ მოსწავლეებს ადეკვატური თვითშეფასება ჩამოუყალიბდეთ, აუცილებელია სამეტყველო, ეფექტური კომუნიკაცია მასწავლებელსა და მოსწავლეს შორის, მოსწავლესა და მოსწავლეს შორის, მასწავლებელსა და მშობელს შორის, მოსწავლესა და მშობელს შორის, მასწავლებლებს შორის. ეს ყოველივე ხელს შეუწყობს მოსწავლეებში რეალური თვითშეფასების ჩამოყალიბებას. ამით მივალწევთ ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით დასახულ მიზანს: თავისი ცოდნით მოსწავლე შეძლებს თვითდამკვიდრებას საზოგადოებაში.

1.3. საკვლევი საკითხის აქტუალობა

შეფასება და მით უმეტეს განმავითარებელი სწავლა-სწავლების მნიშვნელოვანი ნაწილია, რომლის არქონა, ან არასწორად წარმოება წარმოშობს პრობლემებს. შეფასების გარეშე სწავლა ძალიან ჰგავს იმ ლაბირინთში სიარულს, რომლისგანაც თავს ვერასოდეს დააღწევ. პრობლემის აქტუალობა იმითაც დასტურდება, რომ განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობასა და აუცილებლობას მიემდგვნა მასწავლებელთა ეროვნული კონფერენცია, გამოიცა სახელმძღვანელო მასწავლებლებისათვის „განმავითარებელი შეფასება, დიფერენცირებული სწავლება“ (ავტორი მ. ხუნძაყიშვილი), მუდმივად იწერება სხვადასხვა ავტორთა სტატიები, მუდმივად ჩნდება პრობლემები შეფასებასთან დაკავშირებით, განათლების სპეციალისტები და ფსიქოლოგები მუდმივად ახალ-ახალ მეთოდოლოგიასა და სტრატეგიებს გვთავაზობენ განმავითარებელი შეფასების დასამკვიდრებლად, ახალ 2018-2024 წლის ეროვნულ სასწავლო გეგმაში უშუალოდ მითითებულია, რომ განმსაზღვრელ

შეფასებასთან ერთად მოსწავლეთა შესრულებულ დავალებას თან დაერთოს სიტყვიერი კომენტარი. აქედან დასკვნა: ჩვენი საზოგადოების(და არამარტო) ბევრი ადამიანი თვლის, რომ შეფასება არის პრობლემა მოსწავლეთა განვითარებისთვის, მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესებისთვის, თვითშეფასების ჩამოყალიბებისთვის, თავისი სწავლის სწავლის გაგებისთვის. აქედან გამომდინარე აუცილებელია ეფექტური უკუკავშირების არსებობა. აქტუალურია განმავითარებელი შეფასების გამოყენება, ხშირად უნდა გამოვიყენოთ საბაზო, საშუალო საფეხურზეც, აშკარად აუცილებელია, რადგან განმავითარებელი შეფასების უგულვებელყოფა მოსწავლეებში იწვევს არაადეკვატური თვითშეფასების ჩამოყალიბებას, რაც მოზარდისთვის მომავალში, როგორც საზოგადოების წევრისათვის, იქნება პრობლემა - შეიძლება ჩამოუყალიბდეს არასრულფასოვნების განცდა, რაც დაუშვებელია. ასე რომ, განმავითარებელი შეფასების აუცილებლობა აშკარად იკვეთება.

1.4 კვლევის მიზანი

აუცილებლობად ვაქციოთ მოსწავლეთა განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით

საკვლევი საკითხის მიზანი შეიძლება ასე ჩამოვყალიბოთ: დავადგინოთ და გავანალიზოთ, ის მიზეზები, რატომ ვერ ფლობს მოსწავლე და მშობელი კონკრეტულ ინფორმაციას თავისი ცოდნის შესახებ, რატომ არ იცვლება მოსწავლეთა შედეგების დინამიკა, რატომ არ ხერხდება ეფექტური უკუკავშირი გაკვეთილზე და განვსაზღვროთ, რაში დაგვეხმარება განმავითარებელი შეფასება. დავგვემოთ არსებულ მიზეზთა გამოსწორების გზები. განმავითარებელი შეფასებისა და დიფერენცირებული სწავლის ინსტრუმენტების გამოყენებით დავადგინოთ მოსწავლეთა საჭიროებები და მივცეთ მათ კონკრეტული რჩევები, როგორ გააუმჯობესონ სწავლის ხარისხი და მიაღწიონ მაღალ აკადემიურ დონეს.

უნდა დავგვემოთ და განვახორციელოთ შესაბამისი ინტერვენციები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მოსწავლეს, ზუსტად განსაზღვროს, რა ცოდნას ფლობს, კიდევ რის ცოდნა დასჭირდება მიღწეული შედეგის გასაუმჯობესებლად და მაღალი რეალური თვითშეფასების ჩამოსაყალიბებლად.

განვსაზღვროთ მეთოდები, რომლებსაც გამოვიყენებთ მოსწავლეთა განმავითარებელი შეფასებისათვის, როგორ მოეხმარება მოსწავლეებს თავიანთი ძლიერი და სუსტი მხარეების შეფასებაში, საჭიროებების გარკვევაში, საკუთარი შედეგების გაუმჯობესებაში, ასევე მშობელს შვილის ცოდნის განსაზღვრაში.

კვლევის ფარგლებში აუცილებელია, მოვიძიოთ საკვლევ მასალასთან - სწავლა-სწავლების პროცესში განმავითარებელი შეფასების როლზე შესაბამისი ლიტერატურა, რომელიც საშუალებას მოგვცემს, გავცნოთ ქართველი და უცხოელი მკვლევრების, პედაგოგების, ექსპერტების მოსაზრებებსა და გამოცდილებას. ეს კი გამოგვადგება, შევიძუშაოთ განმავითარებელი შეფასების დეტალურად

შემოწმებული და დახვეწილი კრიტერიუმები, შევავსოთ და გავაანალიზოთ მიღწეული შედეგები და გამოყენებული ინტერვენციები. განმავითარებელი შეფასებისა და დიფერენცირებული სწავლის ინსტრუმენტების გამოყენებით დავადგინო მოსწავლეთა საჭიროებები და მივცეთ მათ კონკრეტული რჩევები, როგორ გააუმჯობესონ სწავლის ხარისხი და მიაღწიონ მაღალ აკადემიურ დონეს.

1.5 კვლევის სტრუქტურა

სწავლა-სწავლების პროცესში განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობა რომ განვსაზღვროთ, განვახორციელოთ და დავამკვიდროთ, საჭიროა, პასუხი გაეცეს, რა სარგებელს მიიღებენ:

მოსწავლეები:

- რა ინფორმაციას მიიღებენ საკუთარი ცოდნის შესახებ?
- როგორ დაეხმარებათ განმავითარებელი შეფასება თავიანთი ძლიერი და სუსტი მხარეების დასადგენად?
- რამდენად უზრუნველყოფს განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლებასა და შედეგების გაუმჯობესებას?
- როგორ იმოქმედებს განმავითარებელი შეფასება მათი შედეგების დინამიკაზე?
- რა როლს შეასრულებს მოსწავლეთა დამოუკიდებელი აზროვნების ჩამოყალიბებასა და გადაწყვეტილების მიღებაში განმავითარებელი შეფასება?
- როგორ ჩამოაყალიბებენ საკუთარ თვითშეფასებას და ურთიერთშეფასებას?
- რამდენად ხშირად უნდა ფასდებოდნენ მოსწავლეები განმსაზღვრელი და რამდენად - განმავითარებელი შეფასებით?

კოლეგები:

- როგორ დაგეგმონ მოქნილი და საინტერესო გაკვეთილი განსაზღვრული აქტივობებით?
- როგორ დაეხმარებათ განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეთა საჭიროებების დასადგენად?
- რა მეთოდები და სტრატეგიები გამოიყენონ მოსწავლეთა შედეგების გასაუმჯობესებლად?
- განმავითარებელი შეფასების რომელი ინსტრუმენტები და აქტივობები გამოიყენონ ეფექტური უკუკავშირისთვის?
- როგორ დაეხმარება განმავითარებელი შეფასება მასწავლებლის, მოსწავლისა და მშობლების ურთიერთთანამშრომლობას?
- რამდენად ხშირად უნდა ფასდებოდნენ მოსწავლეები განმსაზღვრელი და რამდენად - განმავითარებელი შეფასებით?
- რატომ არის გასათვალისწინებელი განმავითარებელი შეფასების აუცილებლობის გადასაჭრელად მშობელთა ჩართვა?

მშობლები:

- რა ინფორმაციას მიაწვდის განმავითარებელი შეფასება შვილის ცოდნის შესახებ?
- რატომ არის გასათვალისწინებელი განმავითარებელი შეფასების აუცილებლობის გადასაჭრელად მშობელთა ჩართვა?

- როგორ უმჯობესდება შვილის სწავლის შედეგი, მისი უნარები და კიდევ რა არის საჭირო უკეთესი შედეგის მისაღწევად?
- რამდენად ხშირად უნდა ფასდებოდნენ მოსწავლეები განმსაზღვრელი და რამდენად - განმავითარებელი შეფასებით?

1.6 ძირითადი დასკვნები

საბაზო და საშუალო საფეხურზე მასწავლებლები იშვიათად იყენებენ განმავითარებელ შეფასებას. მოსწავლეებმა ხშირ შემთხვევაში არ იციან, რამდენად შეესაბამება მათი ფუნქციური ცოდნა ასაკის გათვალისწინებით თანამედროვე მოთხოვნებს. მასწავლებლების სიტყვიერი კომენტარი ძირითადად შემოიფარგლება: „ ყოჩაღ, დავალება კარგად შეგისრულებია! “ ან კიდევ: „ ეს დავალება ასე არ უნდა შეგისრულებინა! “ მაგრამ კონკრეტულად რა შეასრულა კარგად და რა ვერ შეასრულა, ეს მასწავლებლის კომენტარში, სამწუხაროდ , იშვიათად გამოიხატება. მიზეზები შეიძლება ასე ჩამოვაყალიბოთ:

1. მასწავლებელი ხშირ შემთხვევაში კარგად ვერ იცნობს თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალურ შესაძლებლობებს, ინტერესს და შესაბამისად არ არჩევს თითოეულ მათგანზე მორგებული აქტივობებსა და სტრატეგიებს.
2. იშვიათია ეფექტური უკუკავშირი, სიტყვიერი კომენტარები კონკრეტულად იმის შესახებ, რა შეუძლია მოსწავლეს კარგად და რა სჭირდება უკეთესი შედეგის მისაღწევად.
3. სრული ჩართულობის მისაღწევად იშვიათია დიფერენცირებული სავარჯიშოები და დავალებები მოსწავლისათვის.
4. მოსწავლეებისათვის საჭირო დავალებებისა და აქტივობების შერჩევას მეტი დრო და ძალისხმევა სჭირდება.
5. მოსწავლეები და მშობლები ძირითადად ინტერესდებიან მხოლოდ ქულებით.
6. მასწავლებელს ხშირ შემთხვევაში არ აქვს ეფექტურად დაგეგმილი გაკვეთილი და უჭირს დროის რაციონალურად მართვა.
7. მასწავლებლები ნაკლებად იცნობენ მოსწავლეთა ინდივიდუალურ შესაძლებლობებს და თავს არიდებენ ბავშვებთან სიტყვიერ კომუნიკაციებსა და გულახდილ საუბარს, რადგან ეს მხოლოდ დამრიგებლის ფუნქცია ჰგონიათ.
8. თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილი საკლასო ოთახების ნაკლებობა.

თავი II. ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების

საჭიროებების კვლევის არსი

ზოგადსაგანმანათლებლო კვლევა მიეკუთვნება გამოყენებით კვლევათა რიცხვს. ეს არის პროფესიული სიტუაციების სისტემური კვლევა, სკოლაში მასწავლებელთა პროფესიონალიზმის დახვეწის, სასწავლო პროცესისა და მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით.

ამჯერად მიმდინარე კვლევა დაგეგმილია სკოლაში განმავითარებელი შეფასების გამოყენების სიხშირის დაგეგმვისა და განმტკიცებისათვის. მოსწავლეთა ძლიერი მხარისა და პოტენციალის აღმოსაჩენად, მასწავლებლების საჭირო უნარ-ჩვევების გასავითარებლად და, რაც მთავარია, სკოლაში სწავლა-სწავლების ხარისხისა და მოსწავლეთა შედეგების გასაუმჯობესებლად.

ზოგადსაგანმანათლებლო საჭიროებების კვლევა გულისხმობს თანამშრომლობით, კოლექტიურ მიდგომას. ასეთი მიდგომა ცვლილებებისადმი წინააღმდეგობის გაწევის შემცირების ინსტრუმენტს წარმოადგენს, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ხდება გარკვეული ცვლილებების დანერგვა. თანამშრომლობითი პროგრამის საშუალებით კვლევაში ჩართული პიროვნებები ერთ გუნდად ერთიანდებიან, ამოიცნობენ პრობლემას, ერთმანეთს უზიარებენ მოსაზრებებს, იღებენ გადაწყვეტილებას, გააზრებულ პასუხისმგებლობას და აღწევენ სასურველ შედეგს. ცვლილება ეფექტურად ხორციელდება იმ ადამიანების კვლევის პროცესში ჩართვით, ვინც უშუალოდ ზარალდება აქედან გამომდინარე, შეფასებასთან დაკავშირებული პრობლემების კვლევაში უმჯობესია ჩავრთოთ თავად მოსწავლეებიც.

თავი III. ლიტერატურა

3.1. ლიტერატურის მიმოხილვა

კვლევის პროცესში უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება მოცემულ თემაზე შექმნილ ლიტერატურას, რამეთუ ლიტერატურა გვაწვდის გამოცდილებას ქართველი და უცხოელი მოღვაწეებისა, ვინც კი დაინტერესებულა მოზარდებში განმავითარებელი შეფასების როლითა და მნიშვნელობით, გვაწვდის ინფორმაციას განმავითარებელი შეფასების იმ ინსტრუმენტების, მეთოდებისა და სტრატეგიების შესახებ, რომლებიც სჭირდება თანამედროვე ფუნქციური ცოდნით აღჭურვილი მოქალაქის აღზრდას.

2018-2024 წლის საბაზო საფეხურის ეროვნული სასწავლო გეგმაში ვკითხულობთ:

სწავლის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშესაწყობად უპირატესობა უნდა მიენიჭოს განმავითარებელ შეფასებას, რომელიც აფასებს მოსწავლეს თავის წინარე შედეგებთან მიმართებით, ზომავს ინდივიდუალურ წინსვლას და, ამდენად, აძლევს მოსწავლეს ცოდნის ეტაპობრივად აგების (კონსტრუირების) საშუალებას. მნიშვნელოვანია, მოსწავლე თავად იყოს ჩართული განმავითარებელ შეფასებაში. სწავლის პროცესის შეფასება მოსწავლეს გამოუმუშავებს დამოუკიდებლად სწავლის უნარ-ჩვევებს, დაეხმარება სწავლის სტრატეგიების ათვისებაში, საშუალებას მისცემს, გაცნობიერებულად შეუწყოს ხელი საკუთარ წინსვლასა და წარმატებას. შეფასებაში ჩართვის ძირითადი მიზანია მოსწავლის გათვითცნობიერება სწავლის პროცესებში, რაც მას შეასწავლის ამ პროცესების გააზრებულად და დამოუკიდებლად მართვას“.

აღნიშნულიდან შეიძლება დავასკვნათ, რომ განმავითარებელი შეფასებისა და ეფექტური უკუკავშირის მეშვეობით მოსწავლე უკეთ ახდენს მონიტორინგს წინა და მიმდინარე ცოდნის შესახებ, შეუძლია გაიაზროს, რის გაკეთება დასჭირდა, რათა აეგო ის ცოდნა, რასაც მიაღწია და დამოუკიდებლად წყვეტს და გეგმავს, კიდევ რის გაკეთებაა საჭირო მომავალი წარმატებისთვის. ეროვნული სასწავლო გეგმის მე-15 მუხლის შესაბამისად მოსწავლის შეფასების მიზანია სწავლა-სწავლების ხარისხის მართვა, რაც გულისხმობს სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებაზე ზრუნვასა და კონტროლს.

ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით, სკოლაში გამოიყენება ორი ტიპის შეფასება: განმსაზღვრელი და განმავითარებელი. რა თქმა უნდა, ორივე ემსახურება მოსწავლეების ცოდნის შესახებ ინფორმაციის შეგროვებას, თუმცა მათ შორის განსხვავებას განსაზღვრავს სწავლების რომელ ეტაპზე და რა მიზნით ვიყენებთ თითოეულ მათგანს. განმსაზღვრელი შეფასება გამოიყენება სასწავლო მასალაზე მუშაობის დასრულების შემდეგ. მისი მიზანია იმის დადგენა, თუ რა ხარისხით მიაღწია მოსწავლემ სტანდარტით განსაზღვრულ სასწავლო მიზანს. განმსაზღვრელ შეფასებაში იწერება ქულა. განმავითარებელი შეფასება გამოიყენება კონკრეტული საკითხის შესწავლისას. მისი მიზანია იმის დადგენა, თუ რამდენად კარგად გაიგო/გაიაზრა მოსწავლემ საკითხი. ესგ-დან ცნობილია, რომ განმავითარებელი შეფასება აკონტროლებს თითოეული მოსწავლის განვითარების დინამიკას და ხელს უწყობს სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებას. განმავითარებელი შეფასებისას გამოიყენება

ისეთი საშუალებები, როგორცაა სიტყვიერი კომენტარი, რჩევა-დარიგება, დაკვირვების ფურცელი, თვითშეფასებისა და ურთიერთშეფასების სქემა, შესასვლელი და გასასვლელი ბილეთი და სხვ. განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასებების აღწერილობა:

შინაარსი	განმავითარებელი	განმსაზღვრელი
მიზანი	სწავლის ხარისხის გაუმჯობესება მოსწავლის განვითარების ხელშეწყობა	სწავლის ხარისხის გაკონტროლება; მოსწავლის მიღწევის დონის დადგენა ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრულ მიზნებთან მიმართებით; აკადემიური მოსწრების დონის განსაზღვრა .
შეფასების საგანი	სწავლის პროცესი	სწავლის შედეგი
შეფასების შედეგად მიღებული გადაწყვეტილებები	წინსვლის ხელშესაწყობად განსხვავებული აქტივობის შერჩევა, სწავლების სტრატეგიის შეცვლა, რჩევა-დარიგების მიცემა და სხვა.	მომდევნო ეტაპზე (კლასში/საფეხურზე) დაშვება/არდაშვება
წარმატების კრიტერიუმები ს განსაზღვრა	კონკრეტული მოსწავლის წინსვლის საფუძველზე (საკუთარ მიღწევებთან მიმართებით -რა დონეს ფლობდა, რა დონეს ფლობს)	იმის საფუძველზე , თუ რამდენად მიაღწია სტანდარტით განსაზღვრულ შედეგებს (ყველასათვის საერთო, სტანდარტთან დადგენილ ნორმასთან მიმართებით)
შეფასების საშუალებები	თვით/ ურთიერთშეფასების რუბრიკა; კითხვარი;	ქულა

	სიტყვიერი(ზეპირი/ წერილობითი) კომენტარი; უნარის განვითარების დონის აღწერა.	
--	---	--

ესგ-ის შესაბამისად და თანამედროვე საგანმანათლებლო კვლევის მიხედვით განმავითარებელი შეფასება არის საგანმანათლებლო ფაქტების მოძიებისა და ინტერპრეტაციის პროცესი, იმისათვის რათა მოსწავლეები და მასწავლებლები გაერკვნენ, რა აითვისეს მოსწავლეებმა და რა დონეზე, კიდევ რა უნდა ისწავლონ და როგორ ისწავლონ. თუ მასწავლებელი ხედავს, რომ მის მიერ შედგენილი შეფასების სქემებით და უკუკავშირით მოსწავლის შედეგი არ უმჯობესდება, მასწავლებელმა უნდა შეცვალოს თავისი მიდგომა, მეთოდები, აქტივობები, შეფასების სქემებიც.

„ სწავლება და შეფასება “ - დამხმარე სახელმძღვანელოს II ნაწილში გვითხულობთ (ავტორთა ჯგუფი, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი, 2008 წ.):

„ მოსწავლის შეფასება სხვადასხვა მიზანს ემსახურება. შესაბამისად, არსებობს შეფასების სხვადასხვა, კონკრეტული მიზნის შესაბამისი ფორმა. შეფასების ორი უმნიშვნელოვანესი ფორმა, რომლებიც სწავლისა და სწავლების განუყოფელ და სისტემურ ნაწილს წარმოადგენს, არის განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასება. მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებელმა იცოდეს, თუ როდის და რა კონკრეტული მიზნისთვის უნდა გამოიყენოს შეფასების ერთი ან მეორე ფორმა “.

„ შეფასების საშუალებით, მასწავლებელი ადგენს მოსწავლეთა მიღწევების შესაბამისობას სასწავლო გეგმითა და საგნობრივი სტანდარტებით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან. შეფასება მასწავლებელს აძლევს ინფორმაციას მოსწავლეთა წინსვლის, ამასთანავე პრობლემების შესახებ, ანუ იმის შესახებ, რამდენად კარგად სწავლობენ მოსწავლეები, მეორე მხრივ, შეფასება მასწავლებელს აძლევს ინფორმაციას იმის შესახებაც, თუ რამდენად კარგად ასწავლის თვითონ მასწავლებელი და რამდენად შედეგიანია ის მეთოდიკა, რომელსაც იგი იყენებს. “

აქედან გამომდინარე ვასკვნიტ, რომ მასწავლებელს საჭირო დროს შეუძლია საჭირო შეფასების ინსტრუმენტების გამოყენება, რომლებიც დაეხმარება განსაზღვროს არა მარტო მოსწავლის ძლიერი და სუსტი მხარეები, არამედ შეაფასოს საკუთარი მუშაობაც. ვიღებ ინფორმაციას რა შემეშალა და ვხვდები რა უნდა გამომესწორობინა. სწავლების დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესში შეფასებას მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. მასწავლებელმა უნდა იცოდეს, თუ რა, როდის, რატომ და როგორ შეაფასოს. მასწავლებელი, პირველ რიგში, გეგმავს, თუ რა შედეგის მიღწევა სურს, შემდეგ გეგმავს, თუ როგორ შეაფასოს, ბოლოს, განსაზღვრავს იმ საშუალებებს, რომლითაც მან სასურველ შედეგებს უნდა მიაღწიოს.

„ სწავლება და შეფასება “ - დამხმარე სახელმძღვანელოს II ნაწილში ასევე საუბარია შეფასების სქემებზე, სახეებზე (ავტორთა ჯგუფი, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი, 2008 წ.):

ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მასწავლებელს სურს, რომ მოსწავლის ცოდნა შეაფასოს რამდენიმე კრიტერიუმის მიხედვით, იგი იყენებს ან ქმნის ანალიტიკური შეფასების სქემას. იმის მიხედვით, კონკრეტულად რის შემოწმებას / გაუმჯობესებას გეგმავს მასწავლებელი, მან სქემა შეიძლება რამდენიმე კრიტერიუმად დაყოს(მაგ.: დავალების მოთხოვნასთან შესაბამისობა / არგუმენტაციის უნარი / გრამატიკულ-ლექსიკური კომპეტენცია და ა. შ.)ანალიტიკური სქემის უპირატესობა არის ის, რომ მისი გამოყენების შემთხვევაში მასწავლებელსაც და მოსწავლესაც აძლევს კონკრეტული ინფორმაცია იმასთან დაკავშირებით, თუ რაში (რომელ კრიტერიუმში) აქვს მოსწავლეს პრობლემები

და რაზე უნდა იმუშაოს მეტი. ერთი და იმავე სექტორის სისტემატურად გამოყენება პროგრესის მონიტორინგის კარგ საშუალებას იძლევა. შეფასების სქემა უნდა იყოს სანდო, სანდოა იმ შემთხვევაში, როდესაც ორი გამსწორებლის მიერ ერთი და იმავე მოვლენის შეფასება არ არის განსხვავებული. შეფასების შედეგები არ უნდა იყოს განპირობებული მასწავლებლის გამოცდილებით, გამოვნიებით ან განათლებით. ეს მიიღწევა იმ შემთხვევაში, როდესაც მახასიათებლები (რუბრიკები) ერთმნიშვნელოვნად და მკაფიოდ არის ჩამოყალიბებული.

აქედან დასკვნა: შეფასების სქემა უნდა იყოს ვალიდური, ანუ მიზანთან შესაბამისი. სქემა უნდა ამოწმებდეს მხოლოდ იმას, რის შემოწმებასაც ისახავს მიზნად. ეს შესაძლებელია პრაქტიკულად შემდეგნაირად ავხსნათ: თუ მასწავლებელი აფასებს ჯგუფურ მუშაობაში მოსწავლეების ჩართულობას, ხოლო შეფასების სქემა ზეპირი კომუნიკაციის უნარს ამოწმებს, შეფასების ასეთი სქემა ვალიდური, ანუ მიზანთან შესაბამისი ვერ იქნება. ასე რომ, შეფასების სქემა უნდა იყოს გამჭვირვალე, მოსწავლეები წინასწარ უნდა იცნობდნენ და მონაწილეობდნენ მის შედგენაში, რადგან ამით მათი ცოდნა ფასდება. მათ უნდა იცოდნენ, თუ რას, რა კრიტერიუმებით და როგორ აფასებს კონკრეტული შეფასების სქემა, ამიტომ მოსწავლეებმა თავად უნდა მიიღონ მონაწილეობა შეფასების სქემის შექმნაში მასწავლებელთან ერთად.

„ სწავლება და შეფასება “ - დამხმარე სახელმძღვანელოს II ნაწილში ასევე საუბარია შეფასების სქემებზე, სახეებზე (ავტორთა ჯგუფი, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი, 2008 წ.):

„ მოსწავლეებმა შეიძლება შეაფასონ საკუთარი თავი(თვითშეფასება), ასევე შეაფასონ მეგობარი (თანატოლთა შეფასება). მოსწავლის თვითშეფასება და თანატოლთა შეფასება მოსწავლის შეფასების მნიშვნელოვანი კომპონენტებია. შეფასების ეს მეთოდები მნიშვნელოვან ინფორმაციას იძლევა იმის შესახებ, თუ როგორ შეუძლია მოსწავლეს, თვალყურის ადევნოს საკუთარ პროგრესს. მნიშვნელოვანია ასევე ის, რომ თვითშეფასების სისტემატური გამოყენება მოსწავლეს საკუთარი ცოდნის ობიექტურ შეფასებას ასწავლის და დამოუკიდებლად სწავლის ჩვევებს და თვითკრიტიკის უნარს უვითარებს.

თვითშეფასება და თანატოლთა შეფასება მოსწავლეებს აძლევს იმის საშუალებას, რომ უფრო კარგად გააცნობიერონ თავიანთი სუსტი და ძლიერი მხარეები. ამით მათ სწავლის პროცესის მიმართ მეტი პასუხისმგებლობის გრძნობა უვითარდებათ.

მოსწავლეების მიერ საკუთარი შესაძლებლობებისა და მიღებული ცოდნის შეფასება არის თვითშეფასება, ხოლო მეგობრის, თანაკლასელის შეფასება - თანატოლთა შეფასება. თვითშეფასების ან თანატოლთა შეფასების ყველაზე უფრო გავრცელებული ფორმა შეფასების სქემებია....

მეორე მხრივ, შეფასების ამ მეთოდების გამოყენება მნიშვნელოვანია თავად

მასწავლებლისთვისაც - მათი საშუალებით უფრო მეტ ინფორმაციასაც აგროვებს მოსწავლეების შესახებ და უფრო ეფექტურად შეუძლია, დაეხმაროს მათ. თვითშეფასება და თანატოლთა შეფასება მასწავლებელს მოსწავლის საბოლოო განმსაზღვრელ შეფასებაში ეხმარება. “

აქედან გამომდინარე, მასწავლებელს მოსწავლეთა თვითშეფასება რომ მოეხმაროს მოსწავლის საჭიროებების დასადგენად, უნდა შეიმუშაოს მარტივი და კონკრეტული სქემები. ამ სქემათა დახმარებით მასწავლებელი განსაზღვრავს, კომუნიკაციის როგორი ფორმა იქნება საჭირო მოსწავლესთან: ზეპირად მიუთითოს თუ წერილობითი კომენტარით აღნიშნოს, რა გამოსდის უკეთესად და რა საჭიროებს გაუმჯობესებას. მოსწავლის ჩანაწერი თვითშეფასების ერთ-ერთი

ფორმაა. ჩანაწერის საშუალებით მოსწავლე ობიექტურად აფასებს საკუთარ წარმატებებს და პრობლემებს, ეძებს სირთულეების გადალახვის გზებს.

მაშასადამე, აღნიშნულიდან შეგვიძლია დავასკვნათ: როდესაც მასწავლებელი კომენტარით აფასებს მოსწავლის ცოდნას, მას აძლიერებს მოსწავლეთა თვითშეფასება. ბავშვები საკუთარ შესაძლებლობებსა და მიღებულ ცოდნას აფასებენ, უვითარდებათ თვითდაკვირვების უნარი, ხოლო მეგობრის, თანაკლასელის შეფასება - თანატოლთა შეფასება შეფასების ის მეთოდებია, რომლის დროსაც მოსწავლე დამოუკიდებლად, მასწავლებლის უშუალო მონაწილეობის გარეშე ადევნებს თვალს ცოდნის მიღების პროცესს და აფასებს თავის შესაძლებლობებს. ეს კი მას დამოუკიდებლად სწავლის უნარ-ჩვევებს უყალიბებს.

უნდა აღვნიშნო ის ფაქტიც, რომ განმავითარებელი შეფასების სანდოობისა და ეფექტურობის შესახებ თვით მასწავლებლებს შორისაც სხვადასხვა შეხედულებაა.

აი რას წერს ამის შესახებ პროფესიული განვითარების ექსპერტი სოფო გორგოძე („ ეფექტური განმავითარებელი შეფასების შესახებ “ ინტერნეტგაზეთი <http://mastsavlebeli.ge/26> ოქტომბერი, 2016 წელი):

არასწორი შეხედულებები განმავითარებელი შეფასების შესახებ.

განმავითარებელი შეფასება მასწავლებლისგან დიდ დროს და ძალისხმევას მოითხოვს.

სინამდვილეში განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტები სულაც არ მოითხოვს ბევრ დროს. მაგალითად, მასწავლებლები ისედაც უსვამენ კითხვებს მოსწავლეებს და შეიძლება ეს კითხვები ისე დავსვათ, რომ მათ განმავითარებელი ფუნქცია შეიძინონ. განმავითარებელი შეფასება არის მასწავლებლის კომენტარი : კომენტარი, როგორც წერილობითი, ასევე ზეპირი, არის განმავითარებელი შეფასების ერთ-ერთი ინსტრუმენტი.

განმავითარებელი შეფასება არის მოსწავლის შექება, თუკი მოსწავლეს ვეტყვით: “ ყოჩაღ “ , „ კარგი გოგო/ ბიჭი ხარ “ და ზუსტად არ განვუმარტავთ რა გააკეთა კარგად, მაშინ შექება ვერ იქნება განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტი.

კლასის წინაშე დასმული კითხვა „ გასაგებია? “ არის განმავითარებელი შეფასება!

კითხვები განმავითარებელი შეფასების კარგი ინსტრუმენტია მხოლოდ იმ შემთხვევაში , თუ მაღალი დონის სააზროვნო უნარებზეა გათვლილი. შესაბამისად, კლასის წინაშე დასმული ისეთი კითხვები, როგორცაა „ გაიგეთ? “ ან „ არის რამე რაც ვერ გაიგეთ? “ არ არის განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტი.

ცხადია, განმავითარებელი შეფასება კონკრეტული ცოდნის(არცოდნის) შეფასებას გულისხმობს. ამიტომ „ კარგი გოგო/ბიჭი “, ცხადია ვერ იქნება განმავითარებელი შეფასება. თუ მასწავლებელი კონკრეტულად არ მიუთითებს მოსწავლეს, რა შეასრულა საუკეთესოდ, რა - კარგად და რის გაკეთება გაუჭირდა, ვერც მოსწავლე და ვერც მასწავლებელი ვერ მიაღწევენ მიზანს. ასევე მასწავლებელს ყოველ გაკვეთილზე მზად უნდა ჰქონდეს ისეთი აქტივობა, რომელიც დაეხმარება, განსაზღვროს, როგორ გაიგეს ბავშვებმა ახალი მასალა. ეს შეიძლება იყოს კითხვარი

ღია და დახურული კითხვებით, სქემა 3, 2, 1, გასასვლელი ბარათები და ა .შ.

გიორგი ნოზამე სტატიაში „ განმავითარებელი შეფასების განხორციელების სტრატეგიები და მეთოდები “(<http://mastsavlebeli.ge/13> დეკემბერი, 2013) გვაცნობს განმავითარებელი შეფასების სტრატეგიებს:

1. სასწავლო მიზნებისა და წარმატების კრიტერიუმების ცხადად ჩამოყალიბება, გაზიარება და გააზრება მოსწავლეებთან ერთად;

2. ეფექტური საკლასო დისკუსიების, შეკითხვების, აქტივობებისა და დავალებების აგება, რომლებიც საშუალებას მისცემს მოსწავლეებს, გამოამყვანონ და მკაფიოდ წარმოაჩინონ ფაქტები სწავლის შესახებ;
3. მოსწავლეებისთვის ისეთი უკუკავშირის მიწოდება, რომელიც ხელს შეუწყობს მათ წინსვლას;
4. საკუთარ სწავლაზე მოსწავლეთა პასუხისმგებლობის გაზრდა;
5. მოსწავლეთა გააქტიურება, რომ ერთმანეთისთვის სასწავლო რესურსის როლი შეასრულონ.

მასწავლებელი მოსწავლეებს უნდა აწვდიდეს ცხად, აღწერით, კრიტერიუმებზე დაფუძნებულ უკუკავშირს, რომელიც მათ მკაფიოდ აუხსნის :

- „სად“ არიან ისინი ამჟამად განვითარების საკუთარ ტრაექტორიაზე;
- როგორ შეიძლება წაიწიონ წინ, დასახული მიზნისკენ;
- რით განსხვავდება მასწავლებლის მიერ მიცემულ დავალებებზე მათი პასუხები დასახულ მიზნებში ნაგულისხმები(სანიმუშო) პასუხებისგან;
- როგორ შეიძლება წაიწიონ წინ, დასახული მიზნისკენ.

მასწავლებლის მიერ მოსწავლისთვის მიწოდებული უკუკავშირი უნდა იყოს დროული, კონკრეტული, საკმაოდ დეტალური და მოიცავდეს რეკომენდაციებსაც იმის თაობაზე, როგორ წაიწიოს წინ , მიზნისკენ, მოსწავლემ, როგორ „ ისწავლოს სწავლა “.

მოსწავლეები გაცილებით მეტ სარგებლობას მიიღებენ უკუკავშირისგან, .თუ იგი ფოკუსირებული იქნება დავალებაზე და არა ნიშნებზე ან ქულებზე; ახსნის , რატომ არის მართებული ან მცდარი ესა თუ ის დებულება; დაკავშირებული იქნება სწავლის მიზნებთან, ცხადად წარმოაჩინოს, რა არის უკვე მიღწეული და რა - ჯერ კიდევ მიუღწეველი; მოიცავს სპეციფიკურ სტრატეგიებს შედეგების გასაუმჯობესებლად. განმავითარებელი შეფასების განხორციელებისთვის საჭიროა შესაფერისი აქტივობების შერჩევა ან შექმნა.

აქედან დასკვნა: განმავითარებელი შეფასების კრიტერიუმები მოსწავლემ და მასწავლებელმა არა მარტო ერთად უნდა შექმნან, არამედ ერთად უნდა გაიაზრონ, თუ როგორ მოეხმარებათ ეს კრიტერიუმები როგორც მოსწავლეს, ასევე მასწავლებელს მიზნის მიღწევაში. განმავითარებელი შეფასება ეფექტურ უკუკავშირს ეფუძნება. ზეპირი თუ წერილობითი კომენტარი მოსწავლის შესრულებული დავალების შესახებ მოზარდს უნდა მიეწოდოს დროულად, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ის ელოდება შესრულებული დავალების შედეგს და თუ ასე არ მოხდება, მოსწავლეში ინტერესს ჩავკლავთ და მოტივაციასაც დავაქვეითებთ. თვითშეფასება და თანატოლის შეფასება მოსწავლეთა გააქტიურებას გამოიწვევს, რაც ხელს შეუწყობს მოზარდებს ერთმანეთისთვის რესურსის როლი შეასრულონ. ამრიგად, განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობაზე მრავალი და მრავალფეროვანი ლიტერატურაა შექმნილი. ფაქტია, რომ ამ საკითხით დაინტერესებულან არა მარტო ის ადამიანები, რომელთაც უშუალოდ ეხებათ

პრობლემა, არამედ სხვადასხვა სფეროში მოღვაწეიც. ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს პრობლემის აქტუალობას.

თავი IV. კვლევის დიზაინი

4.1. საკვლევი საკითხის კითხვები

როგორ ეხმარება მოსწავლეს შედეგების გაუმჯობესებაში განმავითარებელი შეფასება?

1. რა ტიპის ინფორმაციას იღებს განმავითარებელი შეფასებით მასწავლებელი, მოსწავლე, მშობელი?
2. როგორ შევარჩიოთ განმავითარებელი შეფასების კრიტერიუმები და რა ინსტრუმენტები გამოვიყენოთ?
3. რა უპირატესობა აქვს განმავითარებელ შეფასებას განმსაზღვრელ შეფასებასთან შედარებით?
4. როგორ ეხმარება მოსწავლეს შედეგების გაუმჯობესებაში თვითშეფასება და თანატოლის შეფასება?

4.2. კვლევის სამიზნე ჯგუფი

1. სკოლის V- XI კლასის მოსწავლეები, სულ 320 მოსწავლე.
2. სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები, მათემატიკის მასწავლებლები (ნებისმიერი საგნის მასწავლებლები სურვილისამებრ)
3. სკოლის V- XI კლასის მოსწავლეთა მშობლები.

4.3. კვლევის მეთოდები

კვლევაში გამოყენებულია შემდეგი მეთოდები:

ანკეტირება - საკვლევი პრობლემის შესასწავლად მკვლევრებმა გადაწყვიტეს, კითხვარების მეშვეობით გამოგვეკითხა მოსწავლეთა მშობლები, ვინაიდან სამიზნე ჯგუფის მშობლების ერთობლიობა დიდია, მათი აზრი მნიშვნელოვანია- პრობლემა ეხება ყველა მათგანის შვილს, თითოეულის აზრი გასათვალისწინებელია. 320 მშობლიდან კითხვარი შეავსო 292 მშობელმა, დანარჩენი კითხვარები კვლევის ჯგუფს არ დაბრუნებია სხვადასხვა მიზეზთა გამო (მოსწავლის დაუდევრობა, მშობელთა უარი შევსებაზე და ა. შ)

ფოკუსჯგუფი –ფოკუსჯგუფი შედგებოდა სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის და მათემატიკის მასწავლებლებისაგან. სულ 11 მასწავლებელი. ამ მეთოდი გამოყენების მიზანი იყო, დაგვედგინა პედაგოგების ზოგადი აზრი და ინტერესები განმავითარებელ შეფასებასთან დაკავშირებით.

გამოკითხვა - კვლევის განმახორციელებლებმა გადაწყვიტეს ჩაგვეტარებინა გამოკითხვა საგანმანათლებლო მიზნით სხვადასხვა კათედრაზე, რათა მიგვეღო პასუხები კითხვებზე: თუ რა ინფორმაციას ფლობდნენ მასწავლებლები განმსაზღვრელი შეფასებით მოსწავლეთა ცოდნის შესახებ, იყენებდნენ თუ არა განმავითარებელ შეფასებას თავიანთ პრაქტიკაში და რა შედეგებს აღწევდნენ და რა არის მათი შერჩეული განმავითარებელი შეფასების კრიტერიუმებისა და ინსტრუმენტების უპირატესობა.

უბრალო დაკვირვება - მოსწავლეების მიმართ გამოყენებული იყო უბრალო დაკვირვების მეთოდი, რათა დაგვეჩვენა, როგორ რეაგირებენ ისინი განმავითარებელ შეფასებაზე, როდის იწვევდა მათი შინაგანი მოტივაცია და როგორ უმჯობესდებოდა მათი შედეგები განმავითარებელ შეფასებით.

მეორადი მონაცემების ანალიზი - შევავსოვეთ სადიაგნოსტიკო ტესტის შემდეგ მიღებული ინფორმაციები და გამოირკვა მოსწავლეთა ძირითადი საჭიროებები. განმავითარებელი შეფასება მკაფიოდ ავლენს მოსწავლის ყველა კონკრეტულ შესაძლებლობას.

4.4. კვლევის ვადები

#	აქტივობა	სექტემბერი	ოქტომბერი	ნოემბერი	დეკემბერი	იანვარი	თებერვალი	მარტი	აპრილი	მაისი	ივნისი
1	პრობლემის იდენტიფიცირება	X									
2	კვლევის სავარაუდო გეგმის შემუშავება	X									
3	არსებული მონაცემების შეგროვება	X								X	
4	არსებული მონაცემების ანალიზი	X									
5	დაკვირვება მოსწავლეებზე	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
6	მშობელთა კითხვარების შექმნა		X								
7	მოსწავლეთა კითხვარების შექმნა		X								
8	კვლევის განმახორციელებელთა შეხვედრები		X	X	X	X	X	X	X	X	X
8	ფოკუსჯგუფი		X								
9	კოლეგების გამოკითხვა		X								
10	მიღებული შედეგების ანალიზი		X							X	

11	სავარაუდო ინტერვენციების განხილვა			X							
12	ინტერვენციის განხორციელება				X	X	X	X	X	X	
13	ინტერვენციის შედეგების ანალიზი									X	
14	პრეზენტაცია სასკოლო საზოგადოებასთან, შედეგების გაცნობა										X

თავი V. კვლევის შედეგები

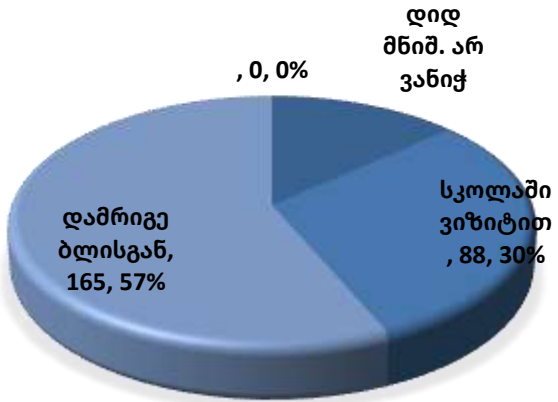
5.1. მონაცემთა ანალიზი

იმისათვის, რომ განგვესაზღვრა, რა როლს შეასრულებს განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესებაში, ამისათვის ავიღეთ 2017-2018 სასწავლო წლის შეფასებები, მოსწავლეთა უმეტესობის შედეგები სემესტრიდან სემესტრამდე და მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში არ იცვლება. კლასში 2-3 მოსწავლე აღმოჩნდა, რომელთა შედეგები წლის განმავლობაში უკეთესობისაკენ შეიცვალა, ხოლო დანარჩენი მოსწავლეების შედეგები არ შეცვლილა, ან თუ შეიცვალა, უფრო დაბალი აღმოჩნდა, ვიდრე იყო. ნათელი გახდა, რომ აუცილებელი იყო რაღაც ინტერვენციების განხორციელება, რათა მოსწავლეთა შედეგები შეცვლილიყო უკეთესობისაკენ როგორც საკლასო, საშინაო, ისე შემაჯამებელ დავალებების შესრულებისას. ამისათვის საჭიროდ ჩავთვალეთ, გამოგვეკვლია, რა იცოდნენ ბავშვებმა თავიანთი ცოდნის შესახებ მინიჭებული განმსაზღვრელი შეფასებით, მიღებული ქულით მოსწავლის კონკრეტულად რა უნარი იყო შეფასებული და რომელ შეფასებას მიაჩნებდნენ უპირატესობას, რომელი შეფასება მოეხმარებოდა მათ თავიანთი ძლიერი და სუსტი მხარის გამოვლენასა და საჭიროებების დადგენაში.

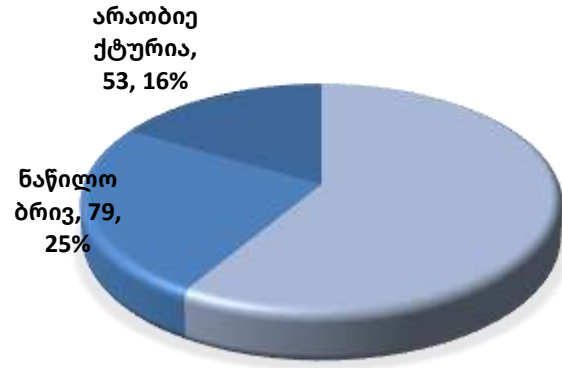
მშობელთა გამოკითხვის შედეგები

გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო 292 მშობელმა. შედეგები ასე გადანაწილდა:

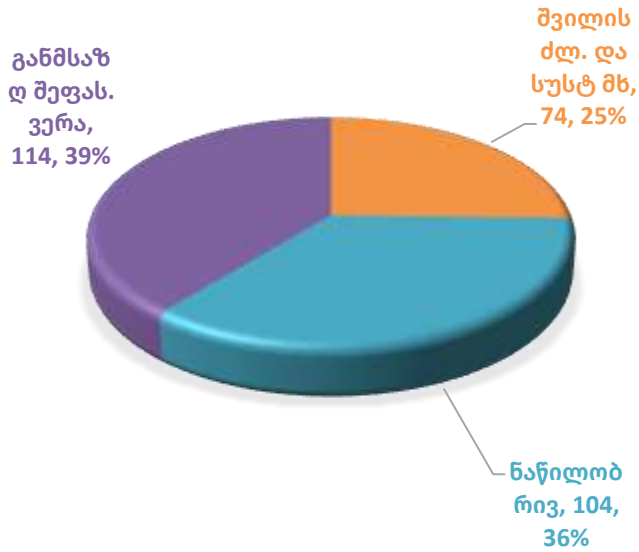
შვილის აკადემიური მოსწრების შესახებ ვგებულობ

მოსწავლეთა შეფასება ობიექტურია?

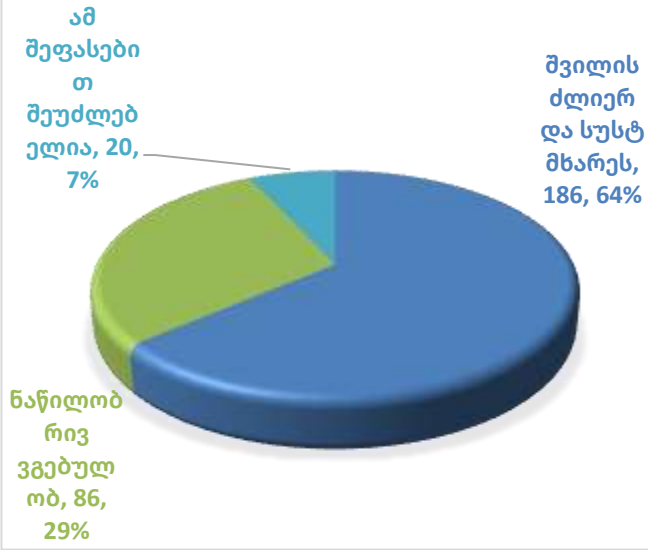
განმსაზღვრელი შეფასებით ვაღგენ

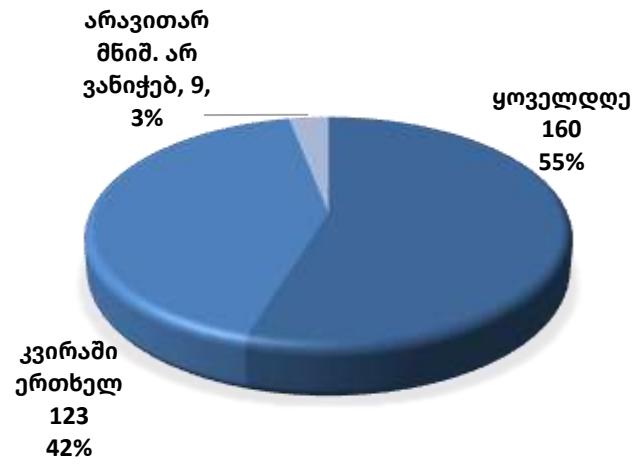
რომელი შეფასებაა მნიშვნელოვანი

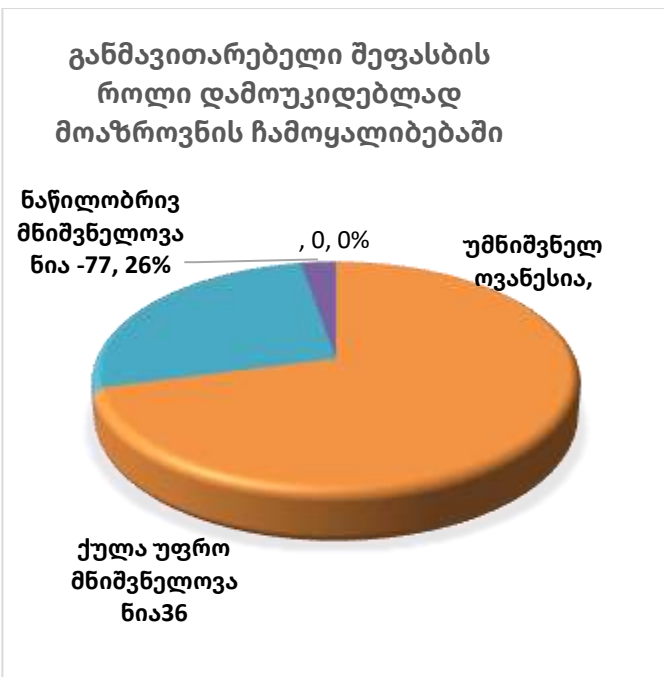
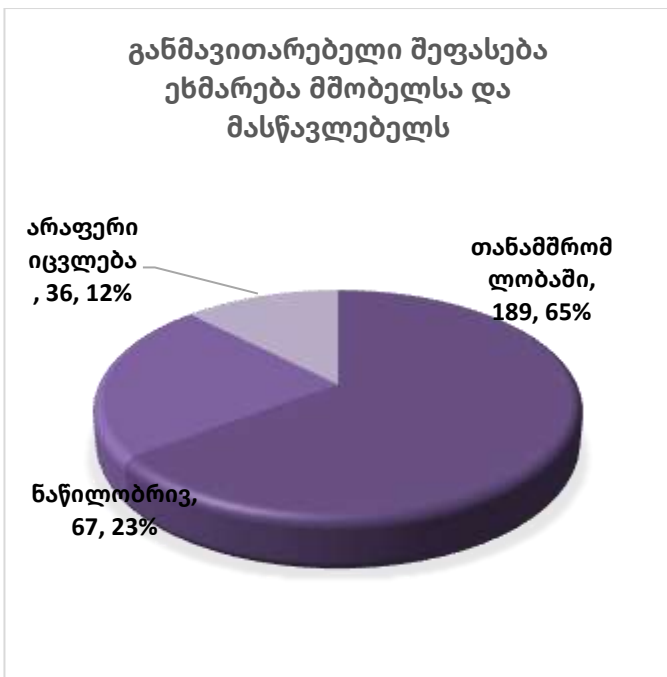
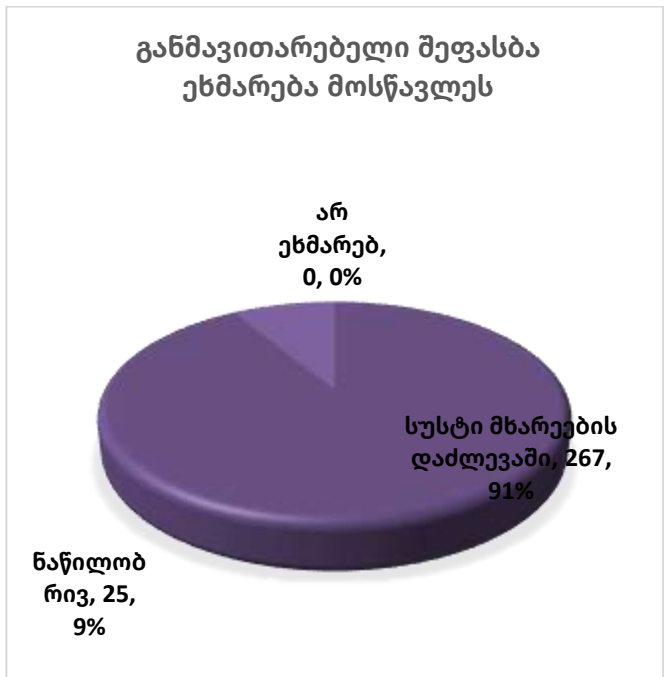
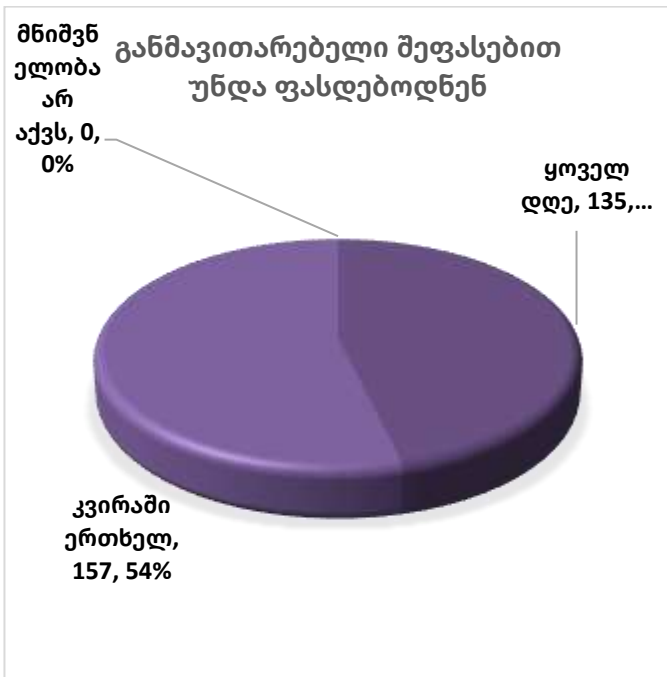

განმავითარებელი შეფასებით ვიგებ

განმსაზღვრელი შეფასებით უნდა ფასდებოდნენ

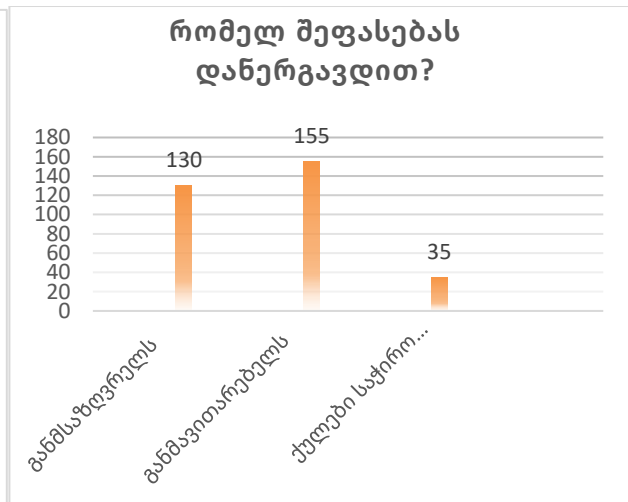
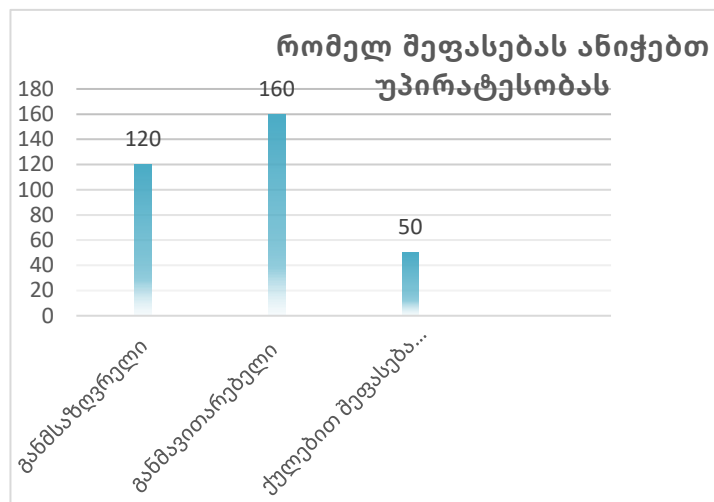
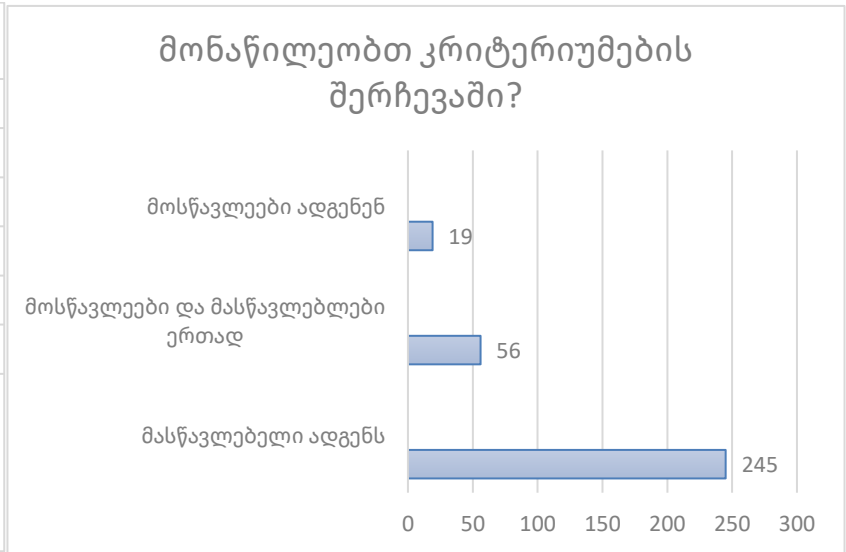
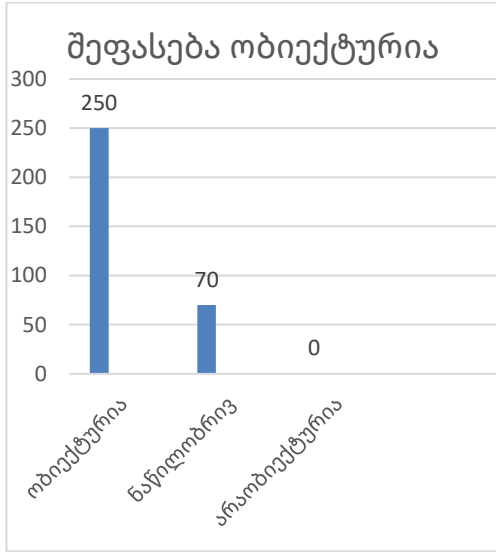

მშობელთა გამოკითხვისა და შედეგების დაჯამების შედეგად ასეთი სურათი მივიღეთ: მნიშვნელოვნად ჩავთვალოთ, გაგვეგო, როგორ იგებენ მშობლები შვილების აკადემიური მოსწრების შესახებ. აღმოჩნდა, რომ გამოკითხული 292 მშობლიდან უმეტესობა 165 ადამიანი, რაც გამოკითხულთა 57%-ია, თითქმის ნახევარზე მეტი, შვილის შედეგების შესახებ ინფორმაციას დამრიგებლისაგან ღებულობს, რაც ადასტურებს, რომ მშობლები თავს არიდებენ სკოლაში მოსვლას და, დამრიგებლის გარდა, სხვა მასწავლებლებთან თანამშრომლობას. ასეთი „გაბედული“, რომელიც თავად ინტერესდება შვილის შედეგებით - 88 ადამიანია, ანუ გამოკითხულთა 30%. სამწუხაროდ,

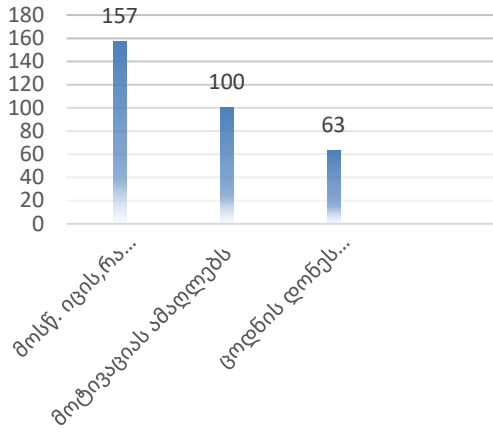
არიან ადამიანები, რომლებიც საერთოდ არ ინტერესდებიან ბავშვების შედეგებით, არის 39 ადამიანი, შეიძლება სავარაუდოდ ისიც ვიფიქროთ, რომ უბრალოდ დარწმუნებული არიან, რომ შვილი მის ჩაურევლადაც წარმატებით გაართმევს თავს სირთულეებს.

მშობელთა 59%-ს ეჭვი არ ეპარება, რომ შვილის შეფასება მასწავლებლების მიერ ობიექტურია, ამ აზრის მქონე 188 ადამიანია, 79(25%) მშობელი დარწმუნებული არ არის შვილის შეფასების ობიექტურობაში, ხოლო 53(16%) კი განმსაზღვრელ შეფასებას არაობიექტურად მიიჩნევს. მშობელთა კითხვარს თან დავეურთეთ განმსაზღვრელ და განმავითარებელ შეფასებათა განმარტება, რათა მათთვის ცხადი ყოფილიყო რა სახის შეფასებები გამოიყენება მისი შვილის შეფასებისას სასწავლებელში. ამიტომ დავინტერესდით, რომელ მათგანს მიანიჭებდა უპირატესობას. კითხვარის ერთ-ერთ პასუხში ისიც დავეუშვით, თუ არ იქნებოდა მოსწავლეთა განმსაზღვრელიც შეფასება, რა აზრს გამოთქვამდნენ მშობლები. 90 მშობელი, 31 % განმსაზღვრელ შეფასებას ანიჭებს უპირატესობას, 72, რაც საერთო გამოკითხულთა მეოთხედია, თვლის, რომ შეფასება ქულებით საერთოდ არ არის საჭირო. განმავითარებელ შეფასებას კი 130, 44% ემხრობა. ამკარაა, რომ განმსაზღვრელი შეფასება მაინც მნიშვნელოვანია მშობლებისათვის. როცა მშობლები აირჩევდნენ მათთვის მოსაწონი შეფასების კატეგორიას, საინტერესოდ ჩავთვალეთ, გვეკითხა, კონკრეტულად რა ინფორმაციას ღებულობდნენ შვილის ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ აღნიშნული ქულით. დავადგინეთ, რომ მშობლები თვლიან, განმსაზღვრელი შეფასებებით ეს შეუძლებელია, გაარკვიონ შვილის შესაძლებლობის ძლიერი და სუსტი მხარეები, იციან მხოლოდ ქულა და არა ის, თუ რა ცოდნასა და უნარებს ფლობს მოზარდი. 74 ადამიანი ამტკიცებს, რომ განმსაზღვრელი შეფასებებით შეუძლია, გაარკვიოს შვილის შესაძლებლობის ძლიერი და სუსტი მხარეები, 114 ადამიანი კი დარწმუნებულია, განმსაზღვრელი შეფასებებით ეს შეუძლებელია, ხოლო 104 ადამიანი კი თვლის, რომ ნაწილობრივ აწვდის ინფორმაციას. სამაგიეროდ ვნახოთ, როგორაა საქმე განმავითარებელი შეფასების შემთხვევაში: 168 მშობელი (64%) სწორედ განმავითარებელი შეფასებით გებულობს შვილის შესაძლებლობის ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ, 7% იგივე 20 ადამიანი თვლის, რომ ამ შეფასებით ვერაფერს გებულობს შვილის ცოდნისა და უნარ ჩვევების შესახებ. ნაწილობრივ იგებს 86, ანუ 29%. კვრაში ერთხელ შეფასება, მშობლების აზრით, განმსაზღვრელი შეფასებით საკმარისია. ასე ფიქრობს 160 კაცი(55%), განმსაზღვრელ შეფასებას მნიშვნელობას არ ვანიჭებ - ამბობს 9 ადამიანი, 3%, ხოლო კვირაში ერთხელ ბავშვების შეფასების მომხრე 123 ადამიანია, 42%. ყოველდღე განმავითარებელი შეფასების მომხრეა გამოკითხულთა 46%(135 ადამიანი), ხოლო კვირაში ერთხელ - 54%, მშობელთა 0%-ია, ვისთვისაც მნიშვნელობა არ აქვს, რა ხანგრძლივობით უნდა ფასდებოდნენ ბავშვები. მრავალი მშობლის აზრით (267 - 91%), განმავითარებელი შეფასება ყველაზე მეტად ეხმარება მოსწავლეს სუსტი მხარეების დაძლევაში, ნაწილობრივ რომ ეხმარება, ამას ემხრობა მხოლოდ 25 მშობელი. განმავითარებელი შეფასება მშობელსა და მასწავლებელს ხელს უწყობს თანამშრომლობაში, რათა ერთად იზრუნონ მოზარდის ძლიერი მხარეების გამომჟღავნებასა და სუსტი მხარეების გამოსწორებაში - ამას ემხრობა 189 ადამიანი(65%), ნაწილობრივ ეხმარება 36 ადამიანი ფიქრობს(29%), რომ მათ ურთიერთობაში არაფერი იცვლება, 23% იზიარებს მოსაზრებას, რომ მასწავლებელსა და მოსწავლეს შორის ისევე დისტანციური დამოკიდებულებაა. უმრავლეს მშობელთა აზრით (207 - 71%), მოსწავლის შემოქმედებითი, დამოუკიდებელი აზროვნების ჩამოყალიბებაში განმავითარებელი შეფასება უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს. 26%(77) ნაწილობრივ მნიშვნელოვანიაო, რადგან ქულებსაც აქცევენ ყურადღებას, 8 (3%) ადამიანი თვლის, რომ არ არის მნიშვნელოვანი და მაინც ქულას ანიჭებს მნიშვნელობას.

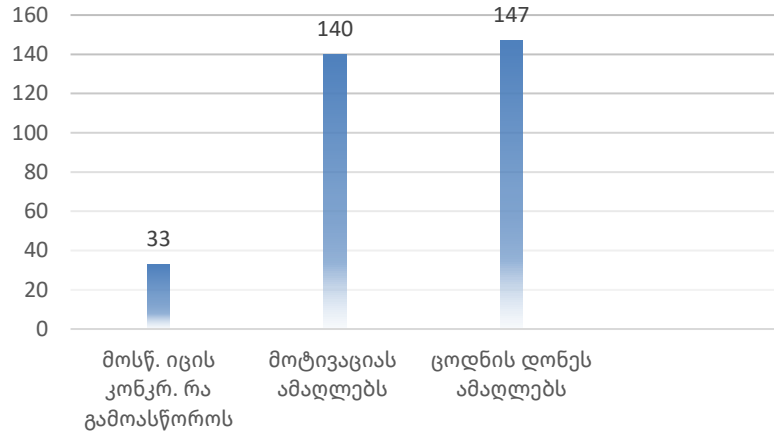
ამჯერად მოსწავლეთა ნააზრევს განვიხილავთ:

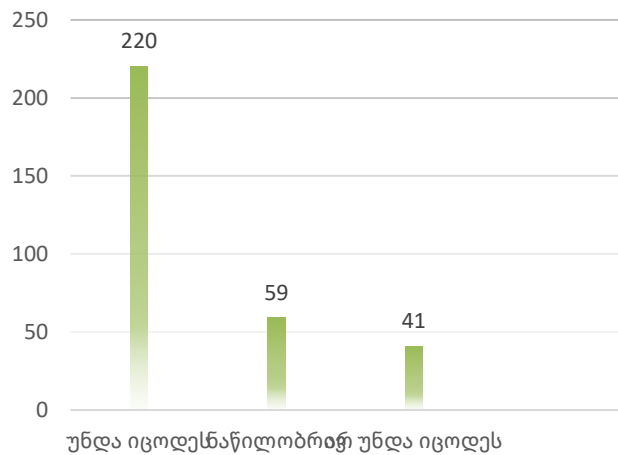
განმავითარებელი შეფასების უპირატესობა

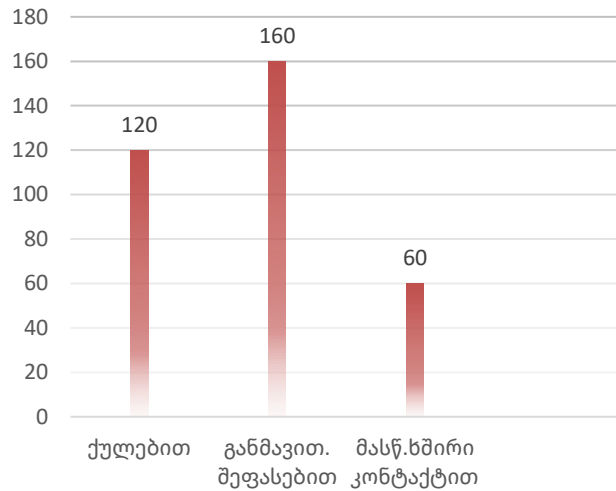
განმსაზღვრელი შეფასების უპირატესობა

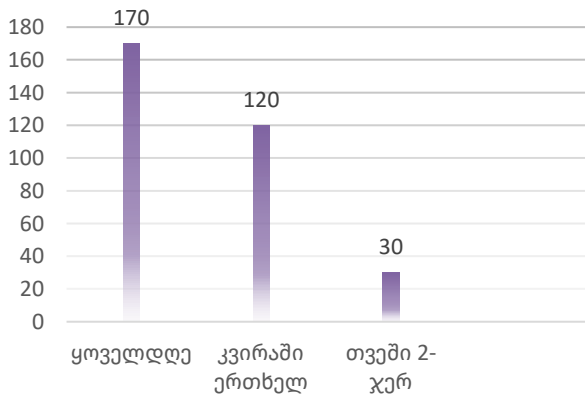
მშობელმა უნდა იცოდეს თქვენი შეფასების შესახებ

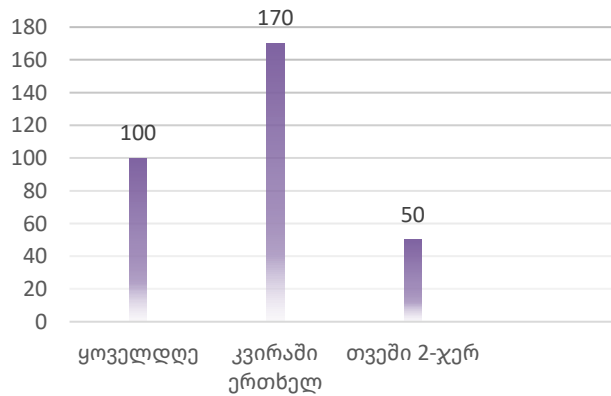
მშობელი მეტ ინფორ. იგებს

განმავითარებელი შეფასებას მასწ. უნდა იყენებდეს

განმსაზღვრელ შეფასებას მასწ. უნდა იყენებდეს

გამოიკითხა 320 მოსწავლე. მათი უმეტესობა, ადასტურებს, რომ მასწავლებლის დაწერილი შეფასება ობიექტურია(250 მოსწავლე), 70 მათგანი თვლის, რომ შეფასება ნაწილობრივ ობიექტურია. მინდა კოლეგების სასახელოდ ვთქვა, რომ არაობიექტური შეფასება მასწავლებლებისაგან არავის დაუფიქსირებია. მოსწავლეები უნდა მონაწილეობდნენ შეფასების კრიტერიუმების განსაზღვრაში. ეს მათ პასუხისმგებლობასა და მოტივაციას უმაღლებს. 245 მოსწავლე ამბობს, რომ თავად მასწავლებელი ადგენს შეფასების კრიტერიუმებს, ეს გასათვალისწინებელია. 56 მოსწავლე ადასტურებს, რომ მასწავლებელთან ერთად ადგენს, მინდა აღვნიშნო ის ფაქტიც, რომ არიან კოლეგები, რომლებიც ბავშვებს ანდობენ, თავად განსაზღვრონ რომელი კრიტერიუმებით სურთ, შეფასდნენ. ეს პასუხი 19 მოსწავლემ დააფიქსირა. მოსწავლეთა უმეტესობა ამტკიცებს, რომ განმავითარებელი შეფასებაა უპირატესი, რადგან დაწვრილებით იგებენ ინფორმაციას თავიანთი ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ, ეს ეხმარება მათ, რეალური და სამართლიანი თვითშეფასების ჩამოყალიბებაში, ადგენენ საჭიროებებს და ადვილად ძლევენ დაბრკოლებებს. ფაქტია, რომ მოსწავლეები განმსაზღვრელი შეფასებით, ვერ იგებენ, კონკრეტულად რა აქვთ გამოსასწორებელი, თუმცა აღნიშნავენ, რომ განმსაზღვრელიც და განმავითარებელი შეფასება მათ მოტივაციასაც უმაღლებს და ცოდნის დონესაც. ბავშვების უმეტესობა აღნიშნავს, რომ მშობელმა უნდა იცოდეს მისი შედეგების შესახებ, ისინი აღნიშნავენ, რომ განმავითარებელი შეფასება მასაც ეხმარება საკუთარი სუსტი მხარეების დადგენაში და მშობელსაც. დაბოლოს, ბავშვების სურვილს თუ გავითვალისწინებთ, რომელ შეფასებას დანერგავდითო , უპირატესობა განმავითარებელ შეფასებას ერგო - 155 ხმა, 130 მოსწავლე მომხრეა განმსაზღვრელი შეფასების. ეს ბუნებრივიცაა, რადგან მოსწავლის შედეგები საბოლოოდ ქულით ფიქსირდება, თუმცა არიან ისეთი მოზარდებიც, 35 ადამიანი, რომლებიც თვლიან, რომ ქულების დაწერა სავალდებულო სულაც არ არის.

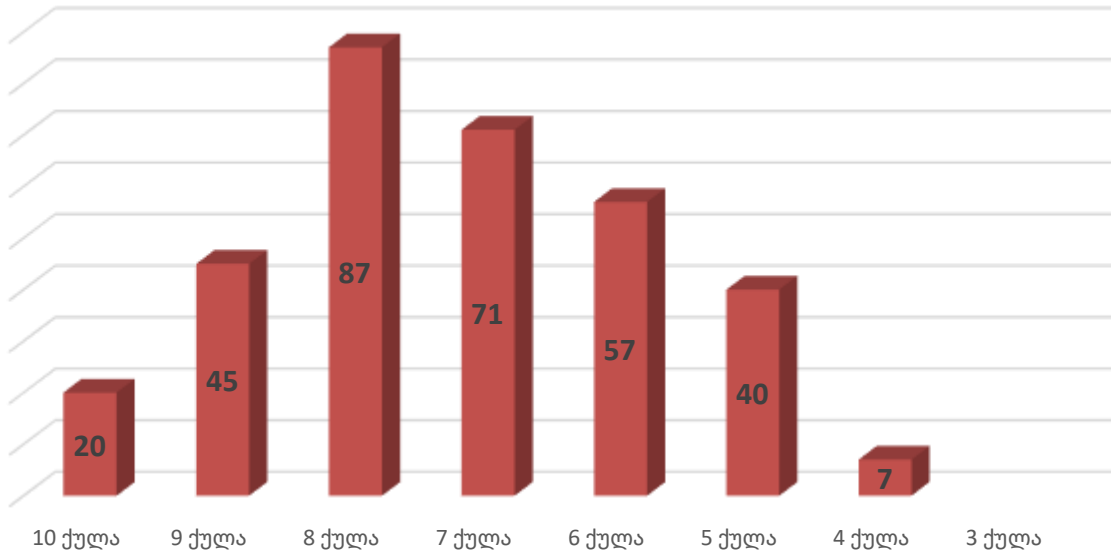
დავგეგმეთ მათემატიკის კათედრის სხდომა, განვიხილეთ გამოკითხვის შედეგები და გადავწყვიტეთ, სადიაგნოსტიკო ტესტის ჩატარება V-XI კლასებში, რათა დავგვედგინა მოსწავლეთა საჭიროებები. შევთანხმდით იმ კომპეტენციებზე საფეხურების მიხედვით, რომლებშიც უნდა შეგვემოწმებინა მოსწავლეთა ცოდნა და უნარები. მოსწავლეების მონაწილეობით ჩამოვყალიბეთ ესგ მიზნების შესაბამისი კრიტერიუმები არჩეული კომპეტენციების მიხედვით. შევთანხმდით, რომ მოსწავლეებს ქულასთან ერთად დაეწერებოდათ კომენტარი, საუკეთესო და გასაუმჯობესებელი მხარეების

აღწერით. შევადგინეთ სადიაგნოსტიკო ტესტები მათემატიკაში ოთხივე მიმართულებით: რიცხვები და მოქმედებები; კანონზომიერება და ალგებრა; გეომეტრია და სივრცის აღქმა; მონაცემთა ანალიზი, ალბათობა და სტატისტიკა. სამივე საფეხურზე მოსწავლეებს მათთვის გასაგებ ენაზე განემარტათ კრიტერიუმები.

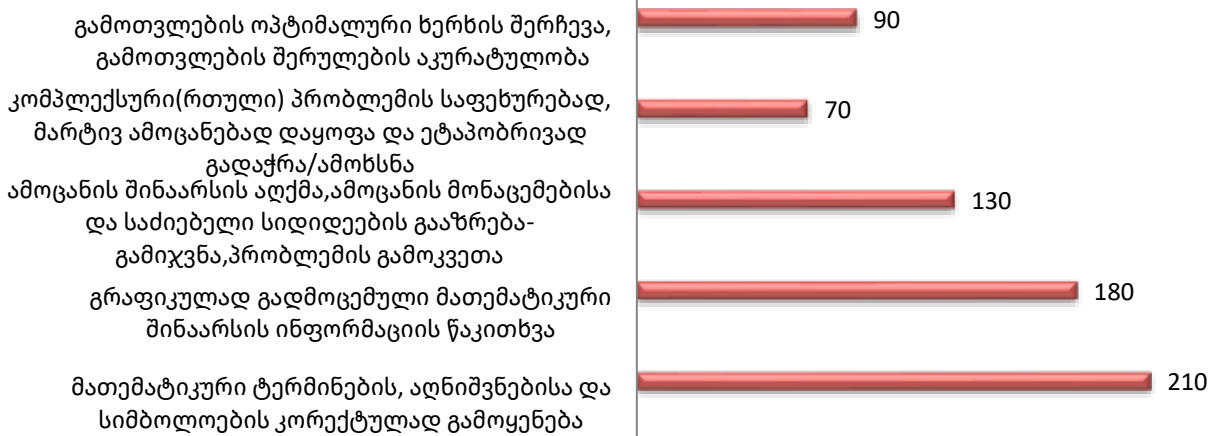
შეფასების რუბრიკა:

#	კრიტერიუმები	ქულა
1.	მათემატიკური ტერმინების, აღნიშვნებისა და სიმბოლოების კორექტულად გამოყენება	2
2.	გრაფიკულად გადმოცემული მათემატიკური შინაარსის ინფორმაციის წაკითხვა	2
3.	ამოცანის შინაარსის აღქმა, ამოცანის მონაცემებისა და საძიებელი სიდიდეების გააზრება - გამიჯვნა, პრობლემისგამოკვეთა და მისიჩამოყალიბება	2
4.	კომპლექსური(რთული)პრობლემის საფეხურებად, მარტივ ამოცანებად დაყოფა და ეტაპობრივად გადაჭრა/ამოხსნა.	2
5.	გამოთვლების ოპტიმალური ხერხის შერჩევა; გამოთვლების შესრულების აკურატულობა	2

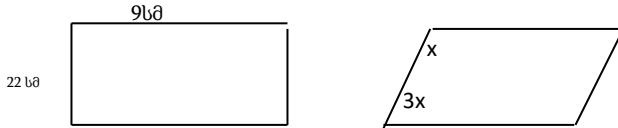
სადიაგნოსტიკო ტესტის შედეგები

კრიტიკულების მიხედვით

შევაფასეთ განმსაზღვრელი შეფასებით და კათედრაზე განვიხილეთ ნაშრომებში გამოვლენილი ხარვეზები. აღმოჩნდა, რომ მოსწავლეებს ძირითადად უჭირთ ამოცანის შინაარსის აღქმა, რთული ამოცანის საფეხურებად დაყოფა და თანმიმდევრულად ამოხსნა, ამას გარდა გამოიკვეთა ისეთი შეცდომებიც, რომლებიც კრიტერიუმებში არ გვექონდა მითითებული, მაგალითად, გეომეტრიულ ამოცანაში პირობის შესაბამისი ნახაზის აგება: ანუ მოსწავლეებს პირობაში მოყვანილი ზომები არასწორი თანაფარდობით ჰქონდათ ნახაზზე გადატანილი.

მართკუთხედის სიგრძეა 22 სმ და სიგანე 9სმ, ან პარალელოგრამის ერთი კუთხე მეორეზე 3-ჯერ მეტია. სიდიდეებზე და გამოთვლებზე ამოცანებში, ზოგჯერ შეიმჩნეოდა ისეთი შეცდომები, როცა მიღებული პასუხი არ შეესაბამება ამოცანის კონტექსტს: მაგალითად, ამოცანა ეკითხება რა მანძილი გაიარა და პასუხობს: გაიარა 120 წმ. ან კიდევ $3, 25 + 2 = 3, 27$, ან ამოცანის პირობაში მოცემულია 20%-ით გაიაფების შემდეგ ღირს 420 ლარი, და კითხვას რა ღირდა თავდაპირველად, პასუხობს 336 ლარი. გამოიკვეთა ასევე მათემატიკურ სიმბოლოებსა და აღნიშვნებთან დაკავშირებული პრობლემები. ბავშვებს ერთმანეთში ერევათ "ს და ი" გაერთიანების და თანაკვეთის, ϵ და \subset მიკუთვნების და ქვესიმრავლის სიმბოლოები, ასევე დაფიქსირდა ტერმინების არასწორად გაგება, მაგალითად: აბსცისა, ორდინატი.

როდესაც აღნიშნული ტესტირების შედეგები გავაანალიზეთ, მათემატიკის მასწავლებლებმა თავთავიანთ კლასებში მიაწოდეს განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეებს, წერილობითი კომენტარით კონკრეტულად მიუთითეს კრიტერიუმების მიხედვით დაშვებულ შეცდომებზე, ასევე იმ ტიპურ შეცდომებზეც, რომლებიც ტესტირების შემდეგ გამოიკვეთა. მოსწავლეებს რეგულარულად ეძლეოდათ განმავითარებელი შეფასება შესრულებულ საკლასო-სამინაო დავალებებში. ამის შემდეგ

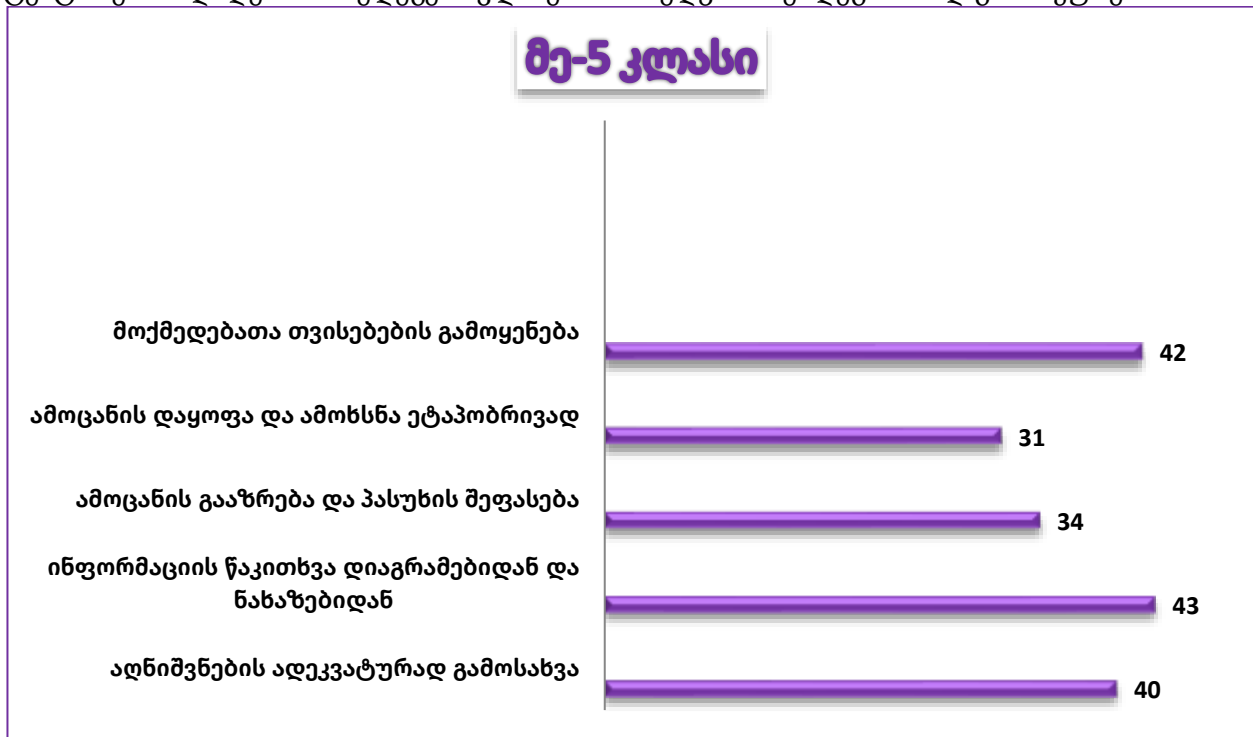
დავაკონკრეტეთ კრიტერიუმები და გადავანაწილეთ შესაბამისი დავალებები კლასების მიხედვით. მოსწავლეებს მივეცით ინსტრუქცია, როგორ შეესრულებინათ ტესტი იგივე საკითხებზე განსხვავებული სავარჯიშოებით.

შეფასების სქემა:

#	კრიტერიუმები	
1.	მათემატიკური ტერმინების, აღნიშვნებისა და სიმბოლოების კორექტულად გამოყენება - ამოცანის მოცემულობას ადეკვატურად ასახავს აღნიშვნებით	ყოველთვის სწორად ასრულებს
		უმეტესად სწორად ასრულებს
		იშვიათად ასრულებს
2.	გრაფიკულად გადმოცემული მათემატიკური შინაარსის ინფორმაციის წაკითხვა - ნახაზიდან, გრაფიკული გამოსახულებიდან ან დიაგრამიდან შეუძლია ინფორმაციის მიღება	ყოველთვის ასრულებს
		უმეტესად ასრულებს
		იშვიათად ასრულებს

3.	ამოცანის შინაარსის აღქმა, ამოცანის მონაცემებისა და საძიებელი სიდიდეების გააზრება - ამოცანის ამოხსნის შემდეგ მიღებული შედეგის კრიტიკული შეფასება ამოცანის კონტექსტის გათვალისწინებით	ყოველთვის ასრულებს
		უმეტესად ასრულებს
		იშვიათად ასრულებს
4.	კომპლექსური(რთული) პრობლემის საფეხურებად, მარტივ ამოცანებად დაყოფა და ეტაპობრივად გადაჭრა/ამოხსნა	ყოველთვის ასრულებს
		უმეტესად ასრულებს
		იშვიათად ასრულებს
5.	გამოთვლების ოპტიმალური ხერხის შერჩევა; გამოთვლების შესრულების აკურატულობა - გამოთვლების გამარტივების მიზნით მოქმედებათა თვისებების გამოყენება	ყოველთვის ასრულებს
		უმეტესად ასრულებს
		იშვიათად

ტესტირების დადებითი შედეგები კლასების მიხედვით შემდეგნაირად გამოიყურება:

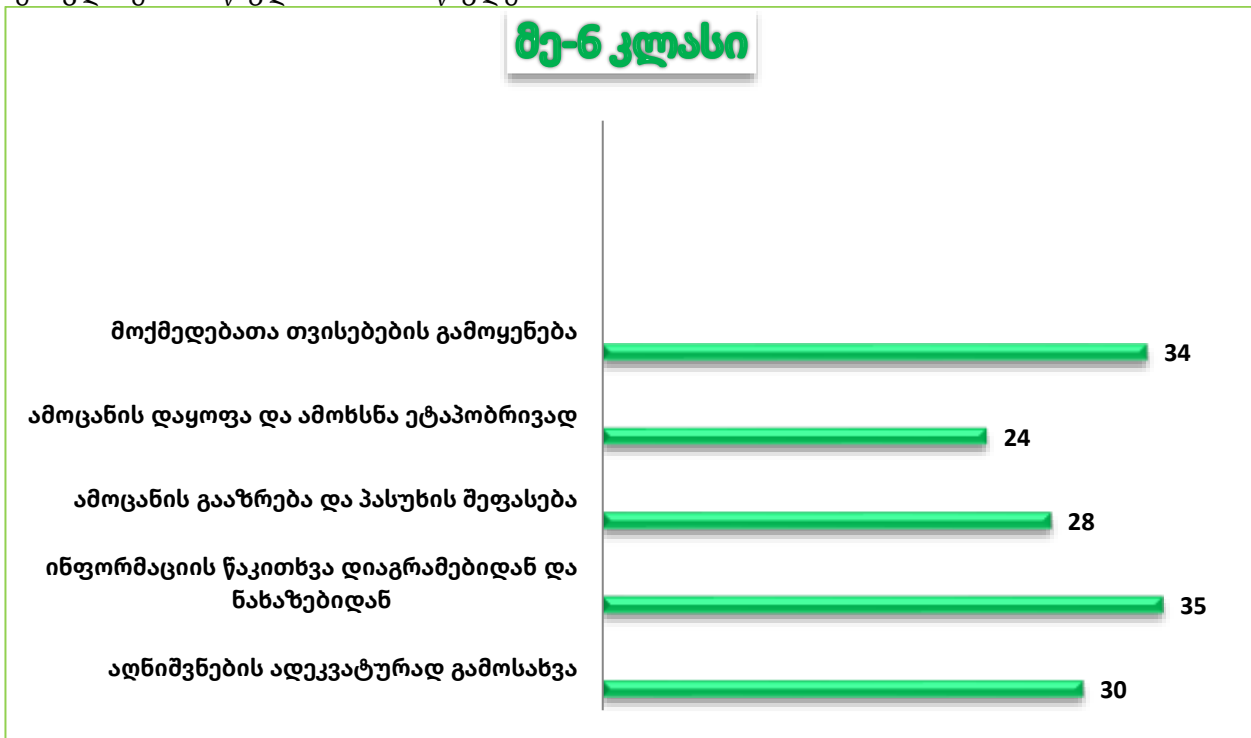

მე-5 კლასებში სწავლობს 60 მოსწავლე

საკითხთა ჩამონათვალი:

- ნატურალური რიცხვები და მათზე მოქმედებები;
- არაუარყოფითი წილადები ტოლი მნიშვნელით და მათზე მოქმედებები;
- სხვადასხვა მნიშვნელიანი წილადების შედარება, დალაგება და გამოსახვა;
- სიდიდეები და მათი საზომი ერთეულები;
- შეკრების, გამოკლების, ან გამრავლების შემცველი რიცხვითი და ასოითი გამოსახულებები და მათი გამარტივება ;
- ტექსტური ამოცანები , რომლებიც შეკრების , გამოკლების და გამრავლების შემცველი რიცხვითი ან ერთი ასოითი აღნიშვნის შემცველი ალგებრული გამოსახულებით ამოიხსნება;
- წრე / წრეწირი : ცენტრი, რადიუსი, ქორდა, რკალი, სექტორი;
- სამკუთხედის სახეობები : ბლაგვკუთხა, მართკუთხა, მახვილკუთხა;
- ფართობი(არაფორმალურად, როგორც ერთნაირი არაგადმფარავი ფიგურებით დაფარულ ფიგურაში დამფარავი ფიგურების რაოდენობა)
- კოორდინატები (არაფორმალურად, როგორც ადგილმდებარეობის მითითება სიმბოლოთა წყვილით);
- მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებანი რაოდენობრივი და თვისებრივი მონაცემებისათვის: სიხშირეთა ცხრილი, პიქტოგრამა, სვეტოვანი დიაგრამა.

მე-6 კლასებში სწავლობს 40 მოსწავლე

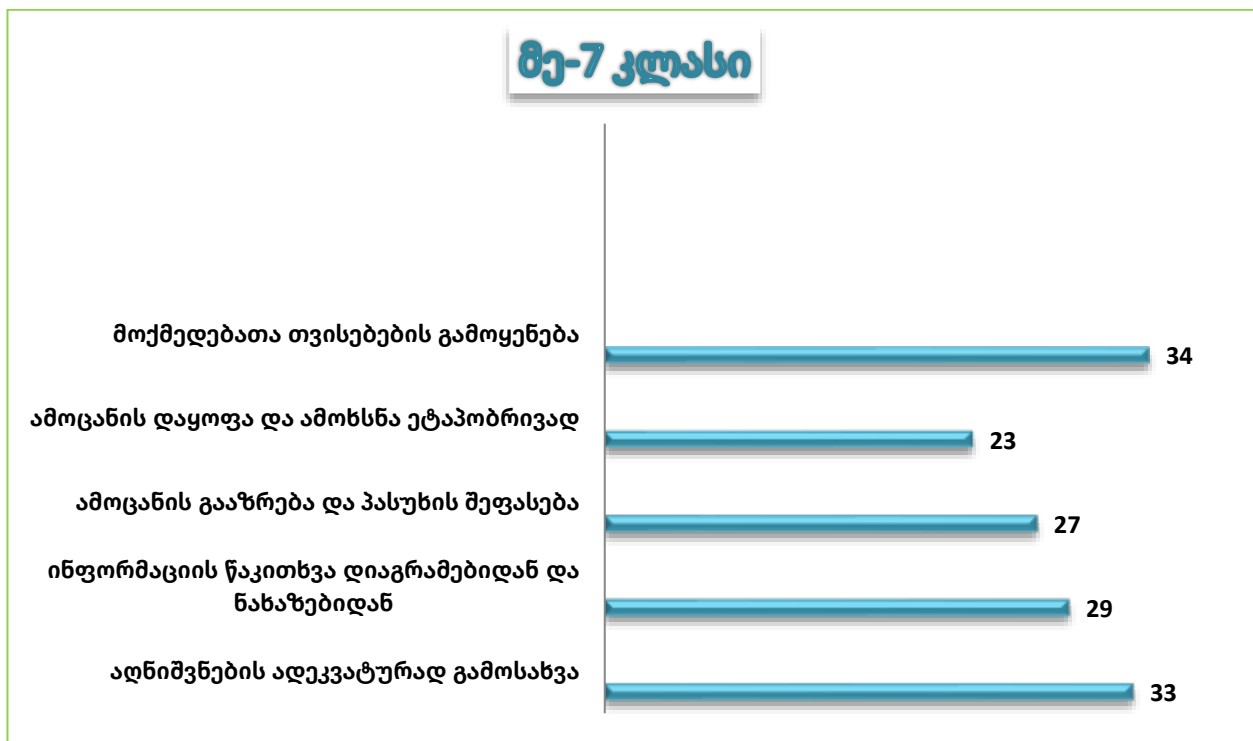

საკითხთა ჩამონათვალი:

- მოქმედებები სხვადასხვა მნიშვნელის მქონე არაუარყოფით წილადებზე;

- მოქმედებები არუარყოფით ათწილადებზე;
- ნაშთით გაყოფა, ნაშთი და გაყოფადობის ნიშნები;
- სიდიდეები და მათი საზომი ერთეულები;
- ორ სიდიდეს შორის დამოკიდებულებები, რომლებიც შეკრების, გამოკლების ან გამრავლების შემცველი გამოსახულებით მოიცემა.
- შეკრების, გამოკლების, ან გამრავლების შემცველი რიცხვითი და ასოითი გამოსახულებები, მათი გამარტივება და გამოყენება ტექსტური ამოცანების ამოხსნისას;
- ბრტყელი ფიგურის ფართობი;
- სივრცული ფიგურების მოდელები, კუბის და მართკუთხა პარალელეპიპედის შლილები;
- თვისებრივი და რაოდენობრივი მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებანი: სვეტოვანი და წრიული დიაგრამები.

მე-7 კლასებში სწავლობს 40 მოსწავლე

საკითხთა ჩამონათვალი:

- მთელი რიცხვები და არითმეტიკული მოქმედებები მთელ რიცხვებზე;
- რიცხვის პოვნა მისი პროცენტით ან ნაწილით ;
- რაციონალურ რიცხვებზე არითმეტიკული მოქმედებების შედეგის შეფასება;
- რაციონალური რიცხვის დაყოფა პროპორციულ ნაწილებად;

- მარტივი და შედგენილი ნატურალური რიცხვები, გამყოფი და ჯერადი;
- რაციონალური რიცხვის ნატურალურმაჩვენებლიანი ხარისხი;
- ნაშთით გაყოფა;
- ზომის ერთეულები, კავშირი ზომის ერთეულებს შორის და ზომის ერთეულების გამოყენება: მასშტაბი; ერთი სისტემის ერთეულის სხვა სისტემის შესაბამისი ერთეულით გამოსახვა;
- სიმრავლეთა თეორიის ცნებები, ოპერაციები და შესაბამისი აღნიშვნები სასრული სიმრავლეების შემთხვევაში: ელემენტის სიმრავლისადმი კუთვნილება, ქვესიმრავლე, ორი სიმრავლის თანაკვეთა და გაერთიანება;
- ტექსტური ამოცანების ამოხსნა წრფივი განტოლებების გამოყენებით;
- არაუმეტეს ორი ცვლადის შემცველი წრფივი ან მეორე ხარისხის გამოსახულებების გამარტივება და მნიშვნელობის გამოთვლა;
- მრავალწევრი. მოქმედებები მრავალწევრებზე: შეკრება, გამოკლება და გამრავლება;
- სამკუთხედები და მათი კლასიფიკაცია;
- მართკუთხა კოორდინატთა სისტემა სიბრტყეზე;
- გეომეტრიული გარდაქმნები;
- მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებანი რაოდენობრივი და თვისობრივი მონაცემებისათვის: სია, ცხრილი, პიქტოგრამა, წერტილოვანი, მესერული, ხაზოვანი, სვეტოვანი დიაგრამები;
- მონაცემთა შემაჯამებელი რიცხვითი მახასიათებლები: საშუალო, მოდა; მონაცემთა გაფანტულობის საზომი - გაბნევის დიაპაზონი.

მე-8 კლასებში სწავლობს 50 მოსწავლე

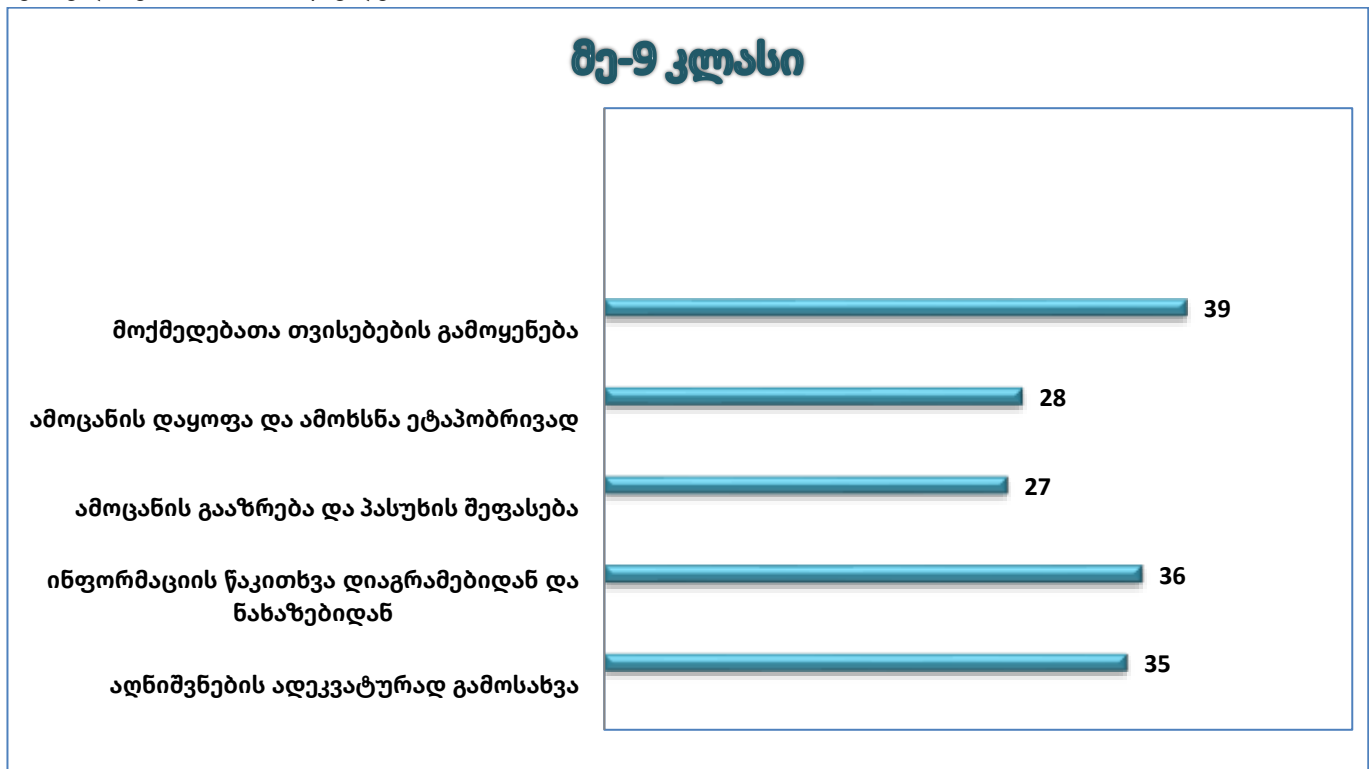

საკითხთა ჩამონათვალი:

- რიცხვის ჩაწერის სტანდარტული ფორმა და მისი კავშირი პოზიციურ სისტემასთან
- არითმეტიკული მოქმედებები რიცხვებზე: მოქმედებების შედეგის შეფასება
- ნაშთი და მისი კავშირი გაყოფადობის ნიშნებთან
- მთელმაჩვენებლიანი ხარისხი. ნამრავლის, ფარდობის და ხარისხის

- ზომის ერთეულები, მათ შორის კავშირები და გამოყენება
- ორუცნობიან წრფივ განტოლებათა სისტემები და მათი გამოყენება ტექსტური ამოცანების ამოხსნისას;
- ორი პარალელური წრფის მესამე წრფით გადაკვეთისას მიღებული კუთხეების თვისებები;
- სამკუთხედის შიდა კუთხეების ჯამი;
- გეომეტრიული გარდაქმნები;
- ტოლფერდა, ტოლგვერდა სამკუთხედის თვისებები;
- პითაგორას თეორემა;
- ტრაპეცია და მისი თვისებები;
- პარალელოგრამის, ტრაპეციის, მართი პრიზმის ზედაპირის ფართობი;
- მონაცემთა მოწესრიგებული ერთობლიობის რაოდენობრივი და თვისებრივ მონაცემთა ფარდობითი სიხშირე, მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებანი: წრიული დიაგრამა, ფარდობითი სიხშირის დიაგრამა;
- ხდომილობა და მოქმედებები ხდომილობებზე.

მე-9 კლასებში - 50 მოსწავლე

საკითხთა ჩამონათვალი:

- რაციონალური და ირაციონალური რიცხვები;
- არითმეტიკული მოქმედებები და მათი შედეგის შეფასება;
- n-ური ხარისხის ფესვი და მისი თვისებები;
- ფესვის შემცველი მარტივი რიცხვითი გამოსახულების მნიშვნელობის შეფასება ;

- პროპორცია და უკუპროპორცია; პროპორციის ძირითადი თვისება, პროპორციის უცნობი წევრის მოძენა; რიცხვის დაყოფა რამდენიმე ნაწილად მოცემული შეფარდებით;
- ზომის ერთეულები, მათ შორის კავშირები და გამოყენება;
- ფუნქცია და ფუნქციის თვისებები;
- კვადრატული სამწევრი;
- წრფივი და კვადრატული ფუნქციები;
- ერთუცნობიან უტოლობათა სისტემები;
- ორუცნობიან განტოლებათა სისტემები;
- მოქმედებები რაციონალურ გამოსახულებებზე;
- სამკუთხედების მსგავსება;
- გეომეტრიული გარდაქმნები და მათი კომპოზიციები;
- წრეწირი და წრე;
- სივრცული ფიგურები: პრიზმა, პირამიდა;
- მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებები;
- შემაჯამებელი რიცხვითი მახასიათებლები რაოდენობრივი მონაცემებისთვის;
- ხდომილობის ალბათობის გამოთვლა.

მე-10 კლასებში - 40 მოსწავლე

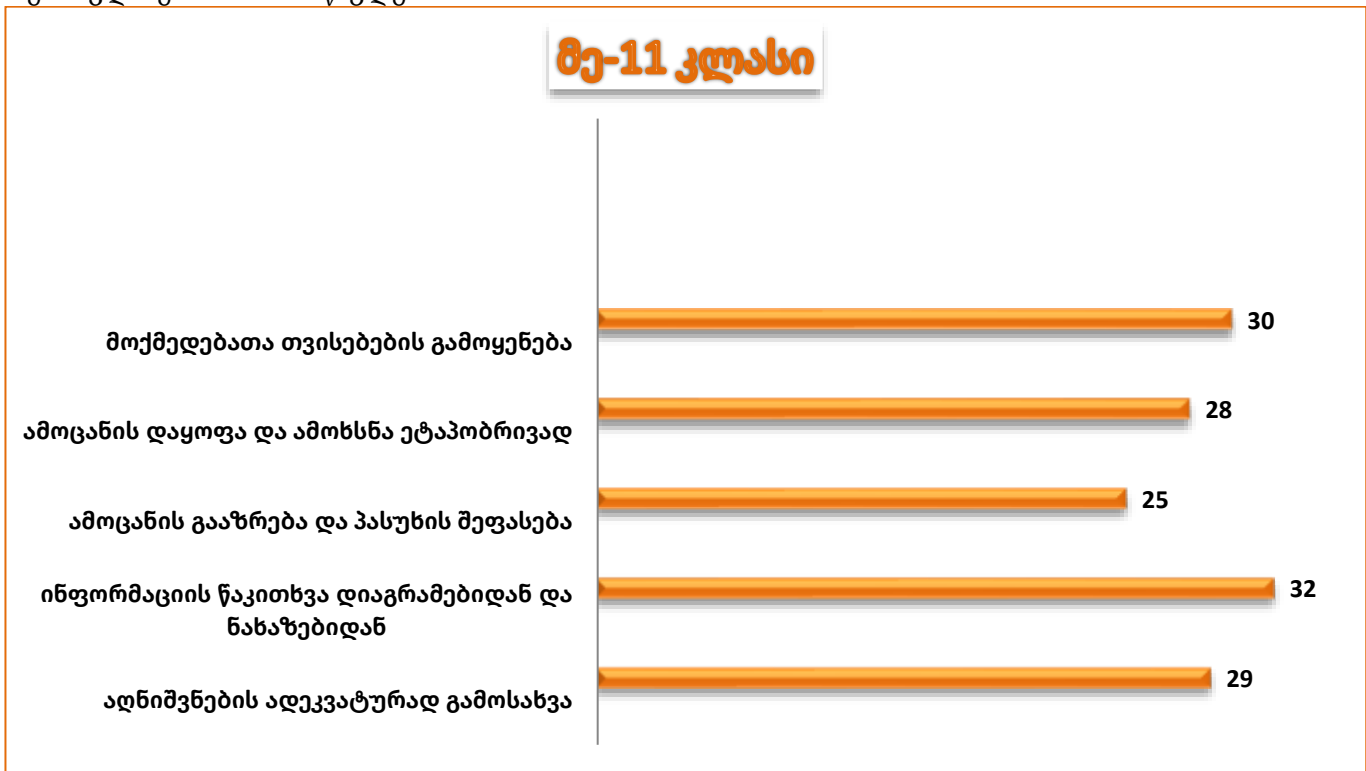

საკითხთა ჩამონათვალი :

- ათობით სისტემაში მოცემული რიცხვის ჩაწერა სტანდარტული ფორმით ;
- არითმეტიკული მოქმედებები ნამდვილ რიცხვებზე;
- რაციონალურ-მაჩვენებლიანი ხარისხი და მისი თვისებები;
- წრფივი, მოდულის შემცველი, კვადრატული ფუნქციები;

- ფუნქციის თვისებები;
- ორუცნობიან განტოლებათა სისტემები;
- ფიგურათა მსგავსება;
- ტრიგონომეტრიული თანაფარდობები სამკუთხედის კუთხეებსა და გვერდებს შორის;
- გეომეტრიული გარდაქმნები სიბრტყეზე;
- მრავალწახნაგები და მათი ნიშან-თვისებები;
- მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებები თვისებრივი და რაოდენობრივი მონაცემებისთვის;
- მონაცემთა შემაჯამებელი რიცხვითი მახასიათებლები ; მონაცემთა გაფანტულობის საზომები;
- ხდომილობის ალბათობა, ალბათობების გამოთვლა ვარიანტების დათვლის ხერხების გამოყენებით.

მე-11 კლასებში- 40 მოსწავლე

საკითხთა ჩამონათვალი:

- სხვადასხვა პოზიციური სისტემები და კავშირი მათ შორის;
- ალგებრული მოქმედებები ნამდვილ რიცხვებზე;

- რიცხვის ხარისხი და ლოგარითმი;
- ნაშთების არითმეტიკის ელემენტები;
- ფუნქციის გრაფიკის გეომეტრიული თვისებები;
- მაჩვენებლიანი განტოლებები და უტოლობები;
- სიბრტყისადმი დახრილი და მართობი
- კუთხე წრფესა და სიბრტყეს შორის.
- მონაცემთა წარმოდგენის საშუალებანი თვისებრივი და რაოდენობრივი მონაცემებისთვის;
- ოპერაციები ხდომილობებზე.

ამის შემდეგ კიდევ ჩავატარეთ კათედრის სხდომა. დავაჯამეთ და გავაანალიზეთ შედეგები. გამოიკვეთა, რომ სწავლების სამივე საფეხურზე მოსწავლეები უმეტესად სწორად ასრულებენ

დავალეებს დიგრამებზე და ასევე შეუძლიათ მოქმედებების თვისებების გამოყენება გამოთვლების გამარტივების მიზნით, მაგრამ განსაკუთრებით უჭირთ ამოცანის პირობის გააზრება, რთული პრობლემის საფეხურებად დაყოფა და ეტაპობრივად გადაჭრა. სწავლება აუნდა მოგვერგო მოსწავლეთა საჭიროებებზე, უნდა დავხმარებოდით მათ შეცდომების გამოსწორებაში. ამისათვის საშინაო და საკლასო სამუშაოების, წერიტი და ზეპირი დავალებების შესრულებისას აქტიურად ვიყენებდი განმავითარებელ შეფასებას. ვაწარმოებდი დაკვირვების დღიურს, მოსწავლეებს პერიოდულად ვაძლევდი სიტყვიერ კომენტარს, ვაკეთებდი ჩანაწერებს და ვაკვირდებოდი მოსწავლეთა პროგრესს.

მონაცემთა ანალიზის შემდეგ დავვეგმეთ ფოკუს ჯგუფი მათემატიკისა და ქართული ენის მასწავლებლებთან. ჩამოვყალიბეთ ფოკუს ჯგუფის კითხვები:

- რა სიხშირით იყენებენ განმავითარებელ შეფასებას გაკვეთილზე.
- რა უპირატესობა აქვს განმავითარებელ შეფასებას განმსაზღვრელ შეფასებასთან შედარებით.
- როგორ ეხმარებათ განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეების შედეგების გასაუმჯობესებლად.
- რა მეთოდებს და აქტივობებს იყენებენ მოსწავლეთა განმავითარებელი შეფასების საწარმოებლად.
- განმავითარებელი შეფასების რა კრიტერიუმები უნდა გამოიყენოს მასწავლებელმა მოსწავლეთა სწავლის ხარისხის ასამაღლებლად.

ფოკუს ჯგუფში მონაწილეობდა 6 მათემატიკისა და 5 ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი. თითოეულ მათგანს 15 წელზე მეტი სტაჟი აქვს. ფოკუს ჯგუფის მიმდინარეობისას გამოიკვეთა შემდეგი მოსაზრებები:

- მასწავლებლების უმეტესობამ აღნიშნა, რომ უფრო მეტი სიხშირით იყენებენ განმსაზღვრელ შეფასებას, რადგან ქულის დაწერას ნაკლები დრო სჭირდება, მოსწავლეები კრიტერიუმებს წინასწარ იცნობენ, ამდენად ეს პროცესი მოქნილი და მოსახერხებელია. განმავითარებელი შეფასების დროს კი თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალური შესაძლებლობებია

გასათვალისწინებელი და თითოეულ მათგანს თავისი საჭიროებისამებრ უნდა მიეცეს ეფექტური უკუკავშირი.

- განმავითარებელ შეფასებას ის უპირატესობა აქვს, რომ მასწავლებელი ადგენს თითოეული მოსწავლის სუსტ და ძლიერ მხარეებს და მასთან ერთად გეგმავს შედეგების გაუმჯობესების გზებს.
- მასწავლებელი განმავითარებელი შეფასების შედეგებს იყენებს სასწავლო პროცესის უკეთ დასაგეგმად, საკუთარი მეთოდების დადებითი და უარყოფითი მხარის შესაფასებლად და შესაბამისად ცვლის სწავლების სტრატეგიებს.
- განმავითარებელი შეფასების საწარმოებლად მასწავლებლები ეცნობიან კოლეგების გამოცდილებებს, ატარებენ გაკვეთილს ინოვაციური მეთოდებით, ესწრებიან კოლეგების მიერ ორგანიზებულ სამუშაო შეხვედრებს აღნიშნულ თემაზე. მონაწილეობენ მასწავლებლის სახლის მიერ დაგეგმილ ტრენინგებში და დაგროვილი ცოდნითა და გამოცდილებით გეგმავენ სხვადასხვა ინსტრუმენტს: „3, 2, 1,“ გასასვლელი(შესასვლელი) ბარათები, „დიდი და მცირე წრე“, დაკვირვების დღიური, „მოსიარულე“ დაფა და სხვა.
- სწავლა-სწავლება უნდა მოიცავდეს ცოდნის სამივე კატეგორიას: დეკლარატიულს, პროცედურულსა და პირობისეულს.
- შეფასებისთვის გამოიყენება კომპლექსური, კონტექსტის მქონე დავალებები, რომელთა შესრულება მოითხოვს სტანდარტით განსაზღვრული ცოდნისა და უნარების ინტეგრირებულად და ფუნქციურად გამოყენებას. ამ დავალებათა შესაფასებლად გამოიყენება შეფასების რუბრიკები, ანუ კრიტერიუმების ბადე.

5.2 ძირითადი მიგნებები

კვლევის შედეგად გამოიკვეთა:

- ✓ მოსწავლეებს არ აქვთ კონკრეტული ინფორმაცია საკუთარი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების შესახებ.
- ✓ დაბალია მოსწავლეთა თვითშეფასება.
- ✓ განმავითარებელი შეფასება უნდა ეძლეოდეს მოსწავლეს სწავლა-სწავლების ყველა ეტაპზე, რათა შეფასდეს მისი რაც შეიძლება მეტი უნარი.
- ✓ განმავითარებელი შეფასებით უნდა განსაზღვროს მოსწავლემ, რის გაკეთება სჭირდება უკეთესი შედეგის მისაღწევად.
- ✓ კათედრაზე უნდა დადგინდეს, რა სიხშირით შევაფასოთ მოსწავლე განმსაზღვრელი შეფასებით.

5.3 ინტერვენციები

კვლევის პროცესში მიღებული ინფორმაციისა და მონაცემების ანალიზის საფუძველზე დავგეგმეთ ინტერვენციები მოსწავლეთა შედეგების გასაუმჯობესებლად:

- ❖ კათედრაზე შევთანხმდით, მოსწავლეებს შევთავაზოთ ისეთი აქტივობები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მოსწავლის სხვადასხვა უნარის გამომჟღავნებას და ცოდნის რეალიზებას, რაც განაპირობებს ესგ-ით განმსაზღვრელი შეფასების შედეგების გაუმჯობესებას.
- ❖ მოსწავლეები ჩავრთოთ განმავითარებელი შეფასების კრიტერიუმების შედგენაში.
- ❖ ესგ-ისა და სასკოლო სასწავლო გეგმების მიხედვით დაკვირვების დღიურის წარმოება და მოსწავლეთა შედეგების აღწერა. მონიტორინგის ჩატარება, რათა გავარკვიოთ როგორ მიდის

სწავლების პროცესი.(პოსტტესტის ჩატარება იგივე საკითხებზე, განსხვავებული , ასაკის შესაბამისი სავარჯიშოებით)

- ❖ უნდა განისაზღვროს განმავითარებელი შეფასების კრიტერიუმები და ინსტრუმენტები: სქემები, გასასვლელი(შესასვლელი) ბარათები, თვითშეფასებისა და ურთიერთშეფასების კითხვარები.
- ❖ კათედრებზე შემუშავდეს განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასებების სიხშირე (მაგ.: კვირაში ერთხელ, თემატური ერთეულის გავლის შემდეგ, თვის ბოლოს...)

თავი VI. ინტერვენციების შეფასება

6.1 ინტერვენციების შედეგების შეფასების მეთოდები

დაგეგმილი ინტერვენციები ხელს შეუწყობს მოსწავლეებს ინფორმაციის დაგროვებაში საკუთარი ცოდნისა და საჭიროებების შესახებ. შეთავაზებული აქტივობებით შეძლებენ თავიანთი უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის რეალიზებას, რაც გააუმჯობესებს ესგ-ით განსაზღვრულ შედეგებს. მოსწავლეების ჩართვა შეფასების რუბრიკების შექმნაში ხელს შეუწყობს მათივე პასუხისმგებლობის გრძნობის ამაღლებას, დამოუკიდებელ აზროვნებას, დამოუკიდებლად გადაწყვეტილების მიღებას, სამართლიანი შეფასებისა და თვითშეფასების ჩამოყალიბებას. განმავითარებელი შეფასება სხვადასხვა მიმართულებით გარკვეული სიხშირით მოსწავლეებში განავითარებს სხვადასხვა უნარს, დაკვირვების დღიურის წარმოება, ეტაპობრივი ტესტირება და მონიტორინგი მოსწავლეს საშუალებას მისცემს თავად დარწმუნდეს საკუთარ წინსვლაში. შეთავაზებული კრიტერიუმებითა და ინსტრუმენტებით მოსწავლე განსაზღვრავს, კონკრეტულად რა ცოდნას და უნარებს ფლობს და დაადგენს, კიდევ რის სწავლა სჭირდება შედეგების გასაუმჯობესებლად.

განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასების სიხშირე მოსწავლეს საშუალებას აძლევს შეასრულოს დავალება, დააფიქსიროს საკუთარი ნააზრევი(თუნდაც მცდარი), რწმუნდება, სირთულის შემთხვევაში მასწავლებელი დაეხმარება უკეთესი შედეგის მისაღწევად, შეფასებას არ აღიქვამს, როგორც დასჯის მექანიზმს, აქცენტი არ გადააქვს ქულაზე, ხდება უფრო თავდაჯერებული და თამამად აფიქსირებს საკუთარ პოზიციას. ეს ხელს შეუწყობს ურთიერთთანამშრომლობას, ურთიერთნდობის ჩამოყალიბებას მოსწავლესა და მასწავლებლებს შორის.

კრიტერიუმების დაკონკრეტება გამოიწვევს მოსწავლეთა ადეკვატურ შეფასებას. ჩატარებული ტესტირების შედეგად მოხდა ხარვეზების იდენტიფიცირება მოსწავლეთა ცოდნასა და უნარ-ჩვევებში შესასწავლ საკითხთან დაკავშირებით. დავგეგმეთ დამატებითი აქტივობები ხარვეზების აღმოსაფხვრელად: საშინაო-საკლასო დავალებებზე განვიხილეთ ისეთი ამოცანები, რომელთა გადაჭრაც გულისხმობს ალტერნატიული გზების ძიებას, მოითხოვს მოსწავლისგან კვლევას, ანალიზს. მოსწავლეთა ნამუშევრების შემოწმება და მათთვის განმავითარებელი შეფასების მიცემა ხელს უწყობდა, მოსწავლეს გაეგო, თავისი სუსტი და ძლიერი მხარეების შესახებ კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებით და გაეთვალისწინებინა ის მომავალში. აღნიშნული ინტერვენციების შესაფასებლად გამოვიყენე იგივე მეთოდები, რომლებიც კვლევის დასაწყისში. მონაცემთა ანალიზმა დამარწმუნა მოსწავლეთა შედეგების დინამიკაში.

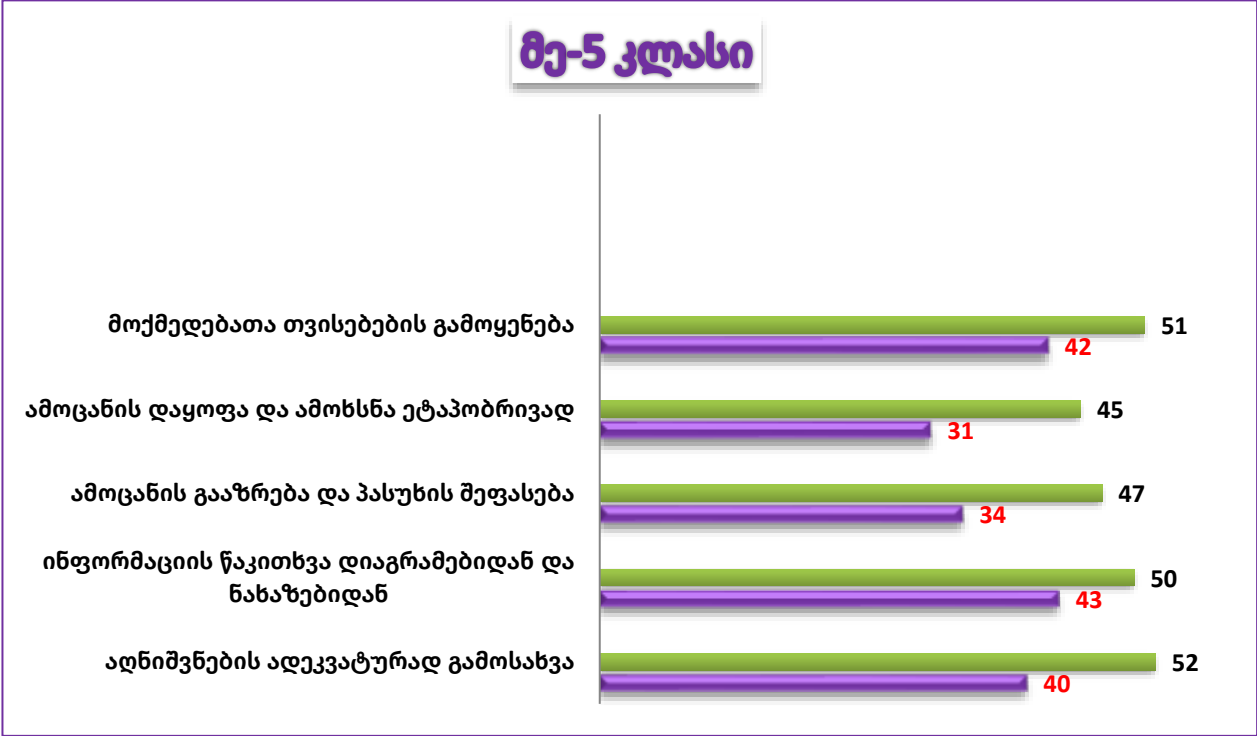
6.2. ინტერვენციების შეფასება.

V-XI კლასებში ჩატარდა პოსტ ტესტი. მოსწავლეებს დაურიგდათ (კლასების მიხედვით) ტესტები და მიეცათ მკაფიო ინსტრუქციები დავალების შესრულებისთვის. ერთად შევარჩიეთ კრიტერიუმები

ბოლოს შევაფასეთ განმსაზღვრელი შეფასებით. მოცემულ კრიტერიუმში შესწორებაც შევიტანეთ , მეტად დავაკონკრეტეთ ისინი. ამის შემდეგ ასე დავაჯამეთ შედეგები.

პოსტ ტესტის შედეგებმა დაგვარწმუნა განმავითარებელი შეფასების აუცილებლობაში. იგი ნამდვილად ეხმარება მოსწავლეებს საკუთარი ცოდნის განსაზღვრასა და მოტივაციის ამაღლებაში.

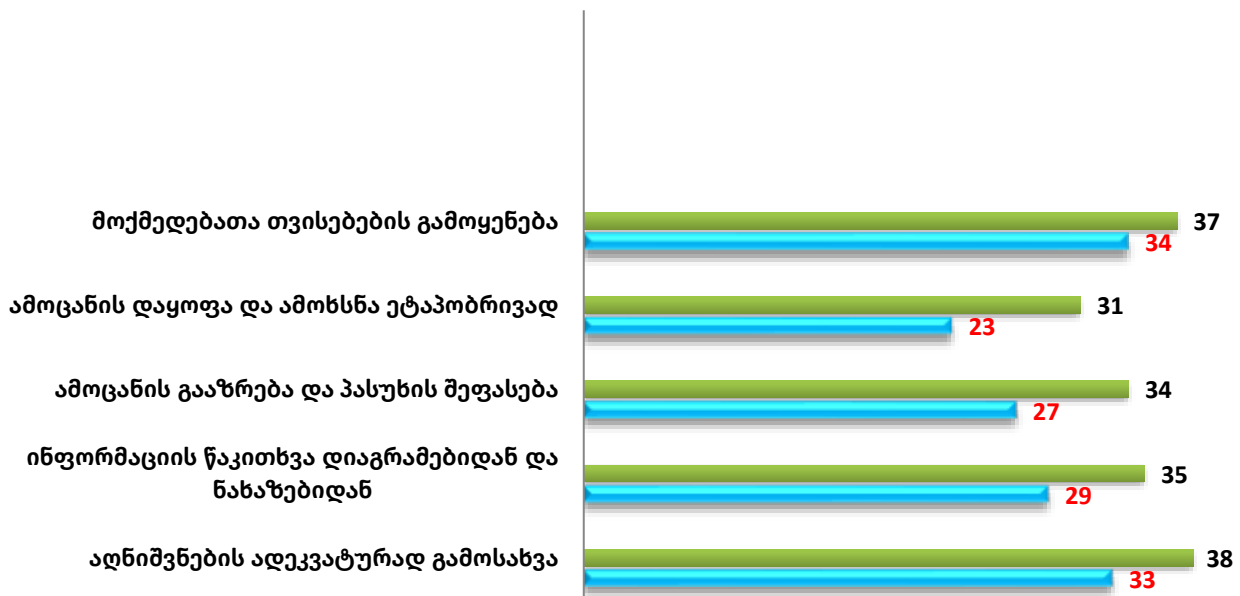
პოსტ ტესტის შედეგები:

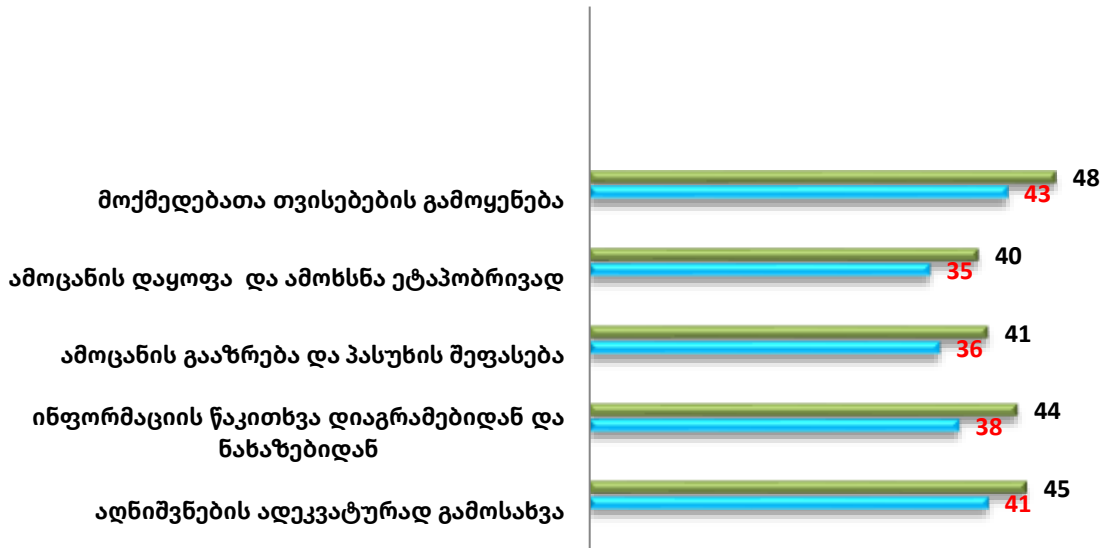
მე-6 კლასი

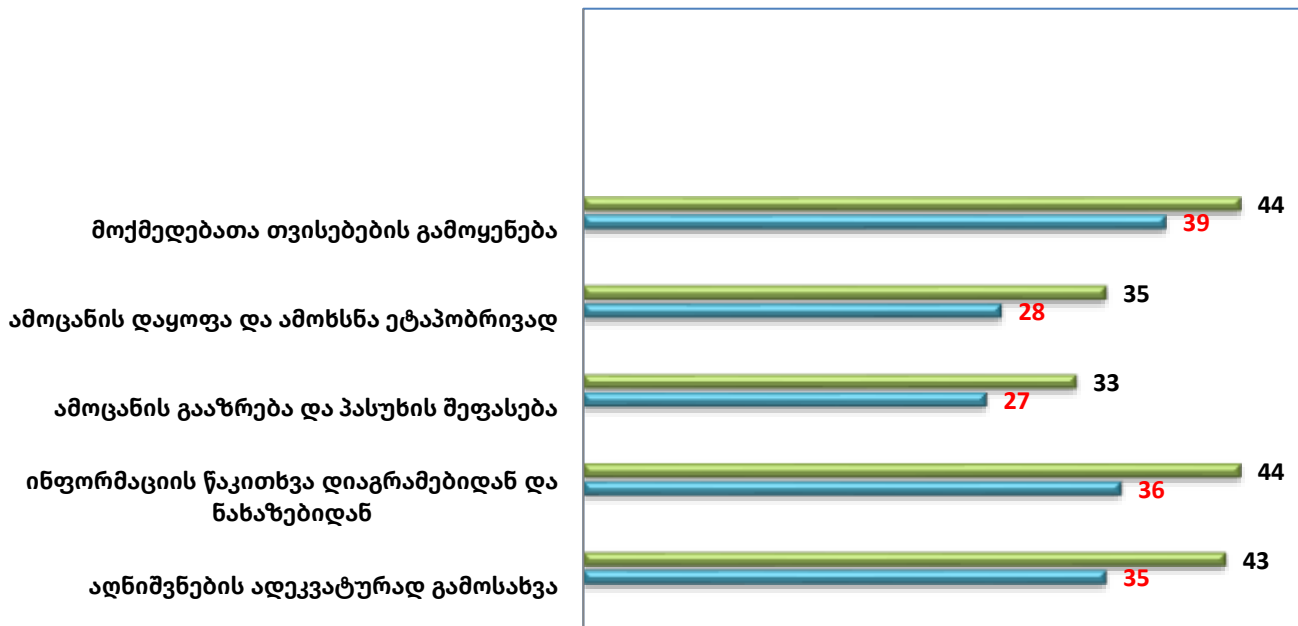
მე-7 კლასი

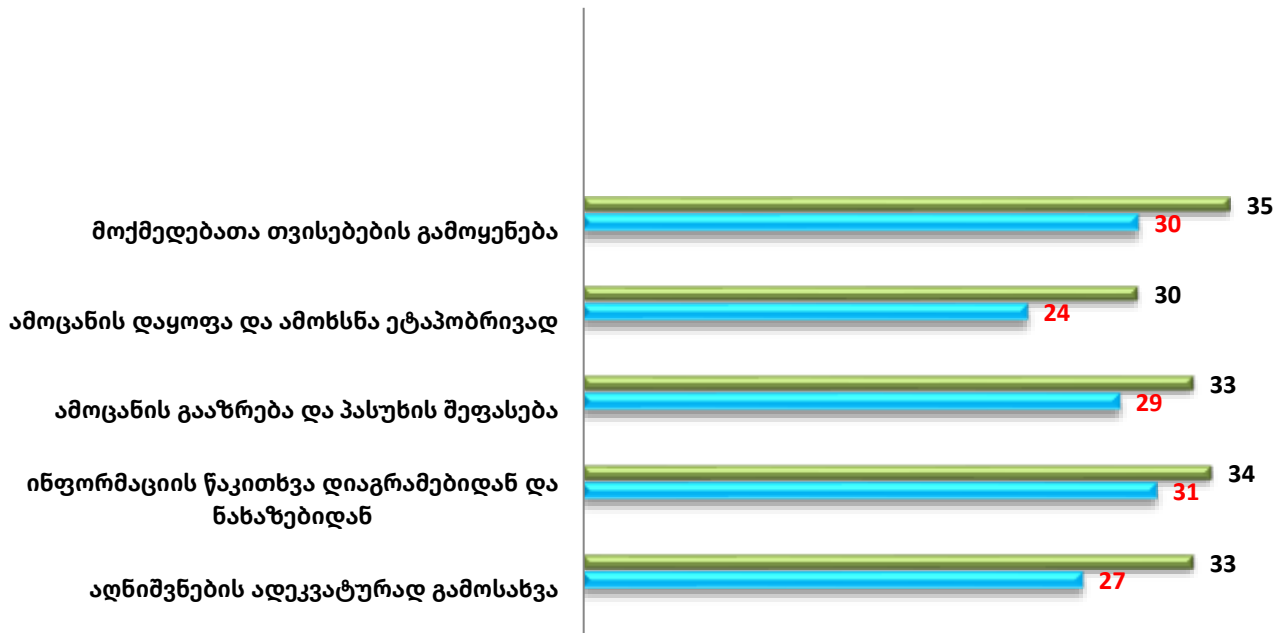
მე-8 კლასი

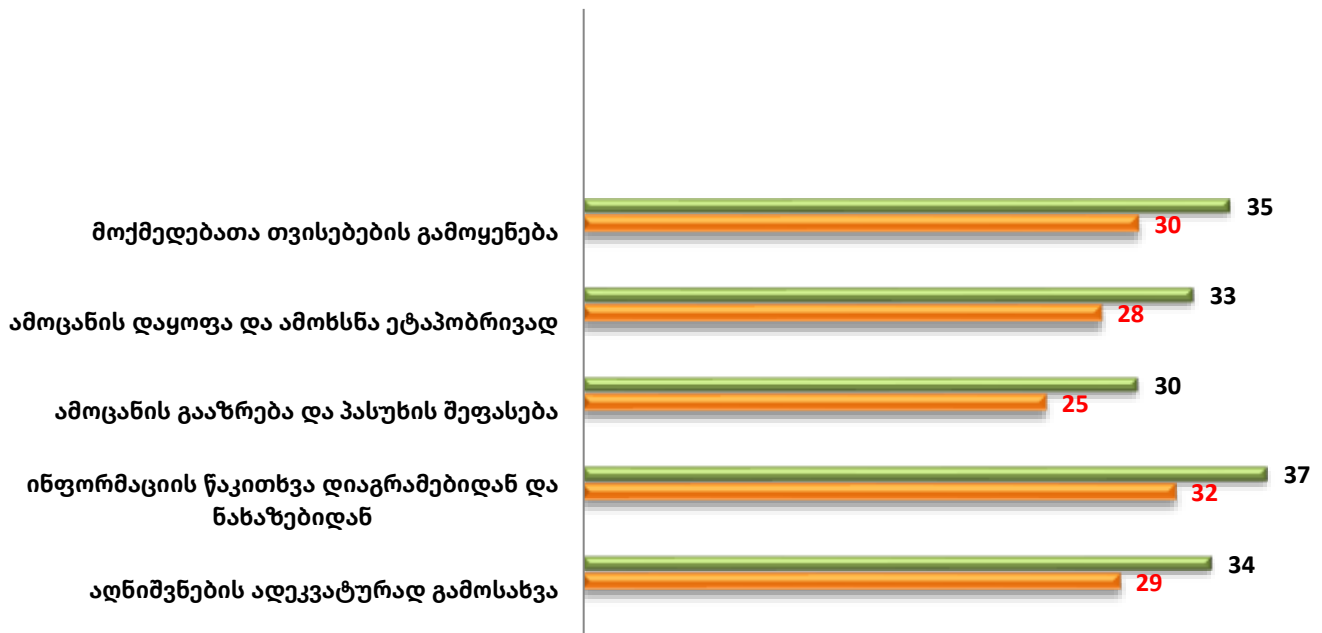
მე-9 კლასი

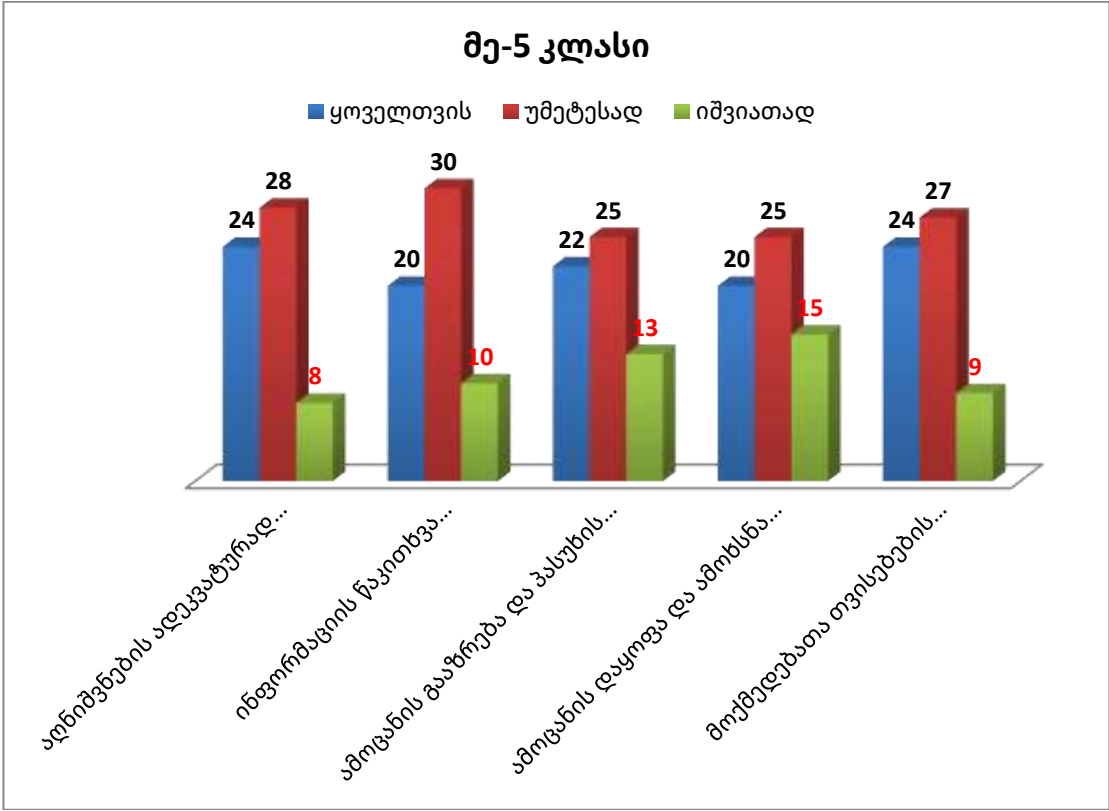
მე-10 კლასი

მე-11 კლასი

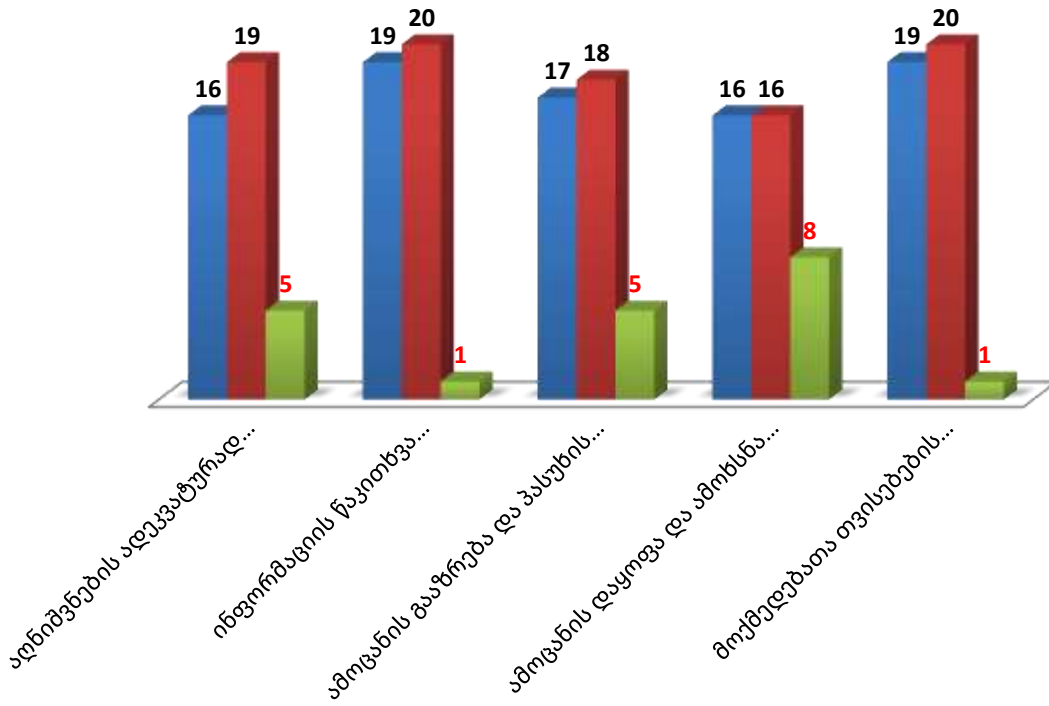

დიაგრამებიდან ჩანს, რომ მითითებული კრიტერიუმების მიხედვით დადებითი შედეგების მქონე მოსწავლეთა რაოდენობები საგრძნობლად გაიზარდა.
 დონეების მიხედვით კი ტესტის შედეგები თვალსაჩინოა შემდეგი დიაგრამიდან:

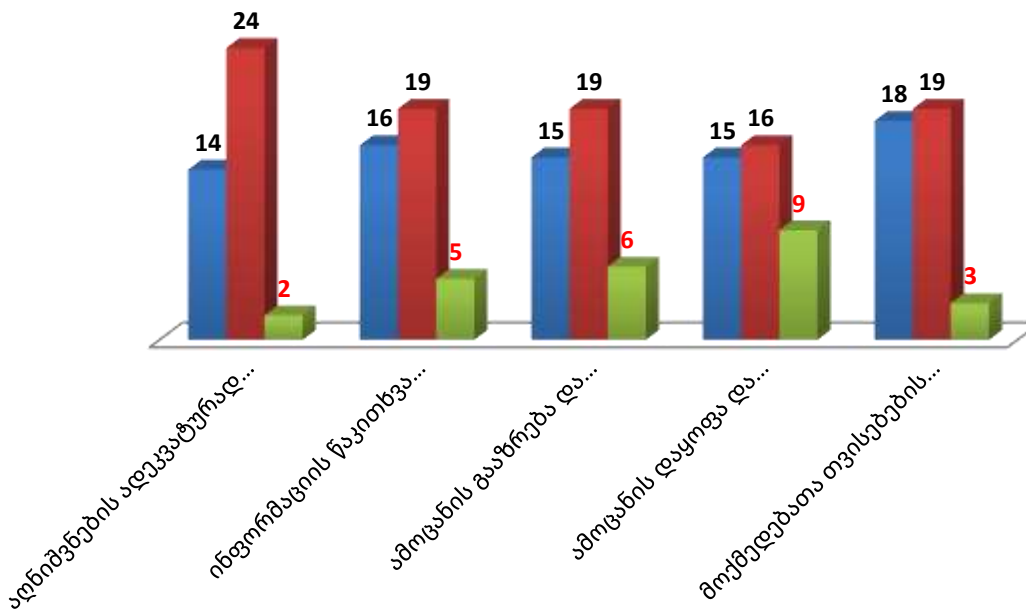
მე-6 კლასი

■ ყოველთვის ■ უმეტესად ■ იშვიათად

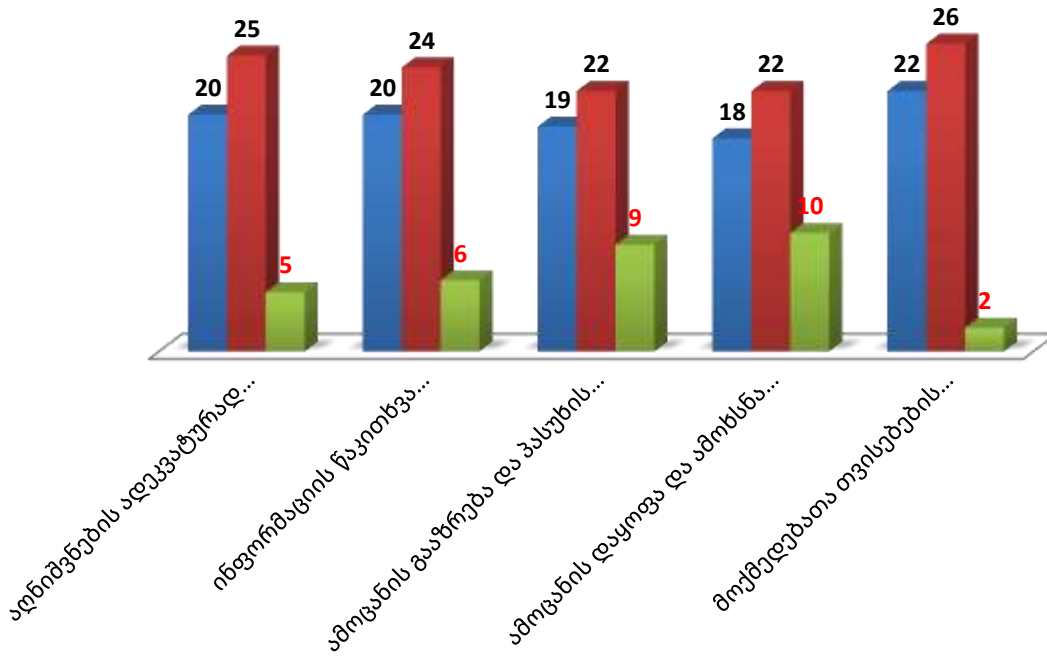
მე-7 კლასი

■ ყოველთვის ■ უმეტესად ■ იშვიათად

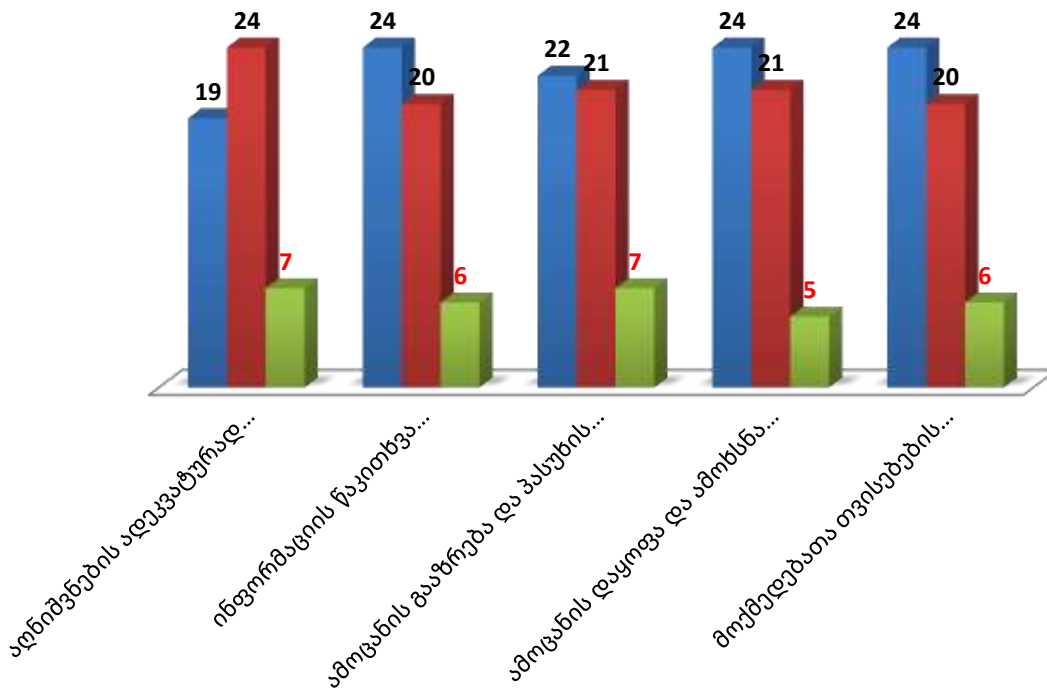
მე-8 კლასი

■ ყოველთვის ■ უმეტესად ■ იშვიათად

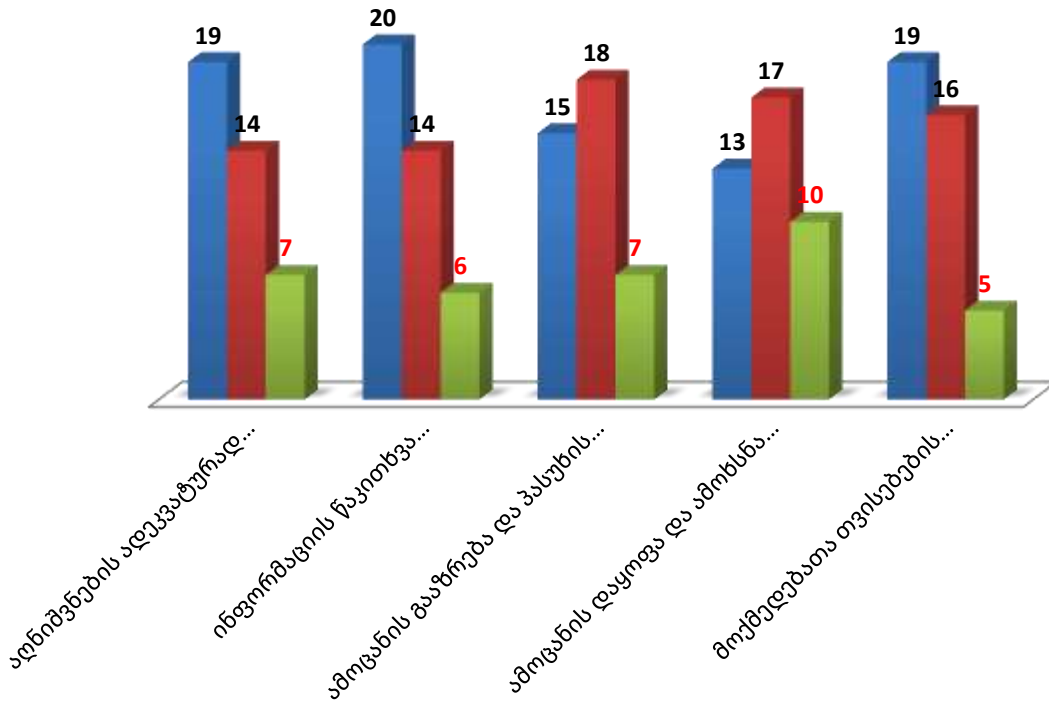
მე-9 კლასი

■ ყოველთვის ■ უმეტესად ■ იშვიათად

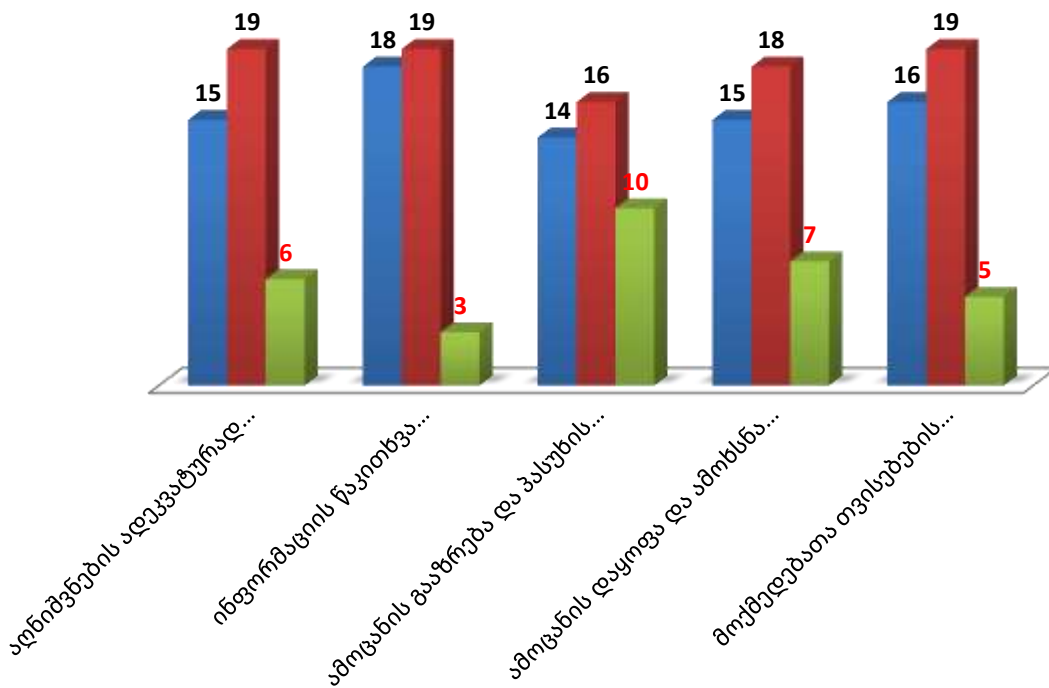
მე-10 კლასი

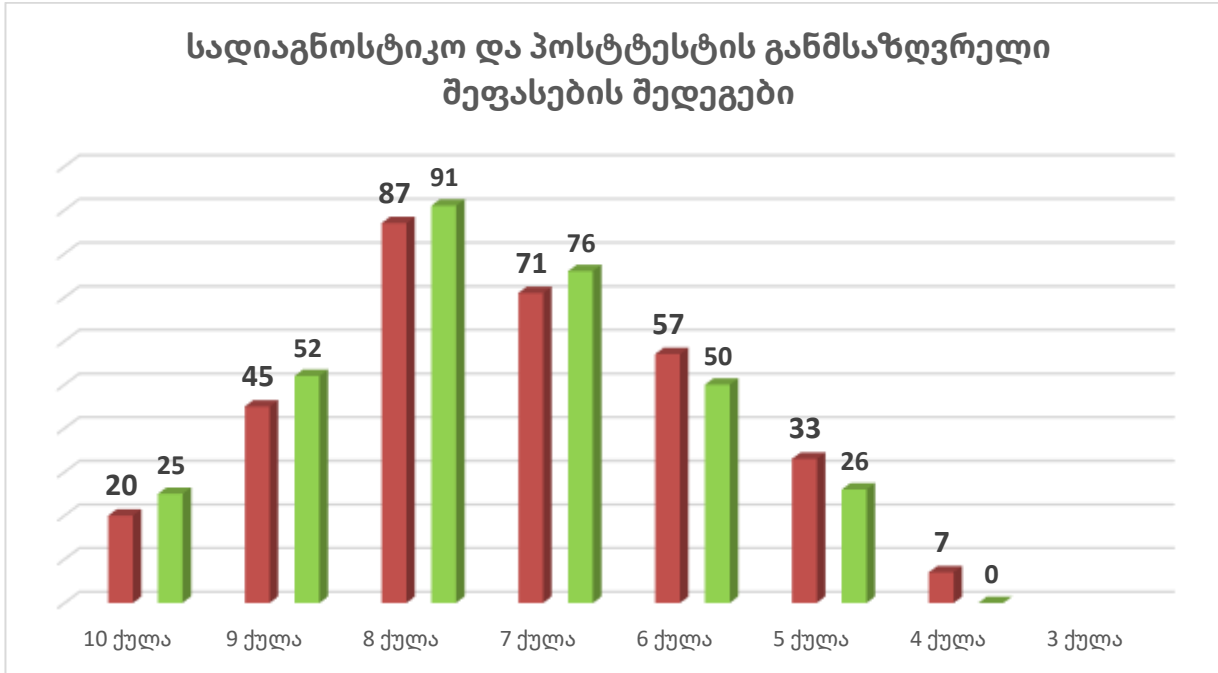
■ ყოველთვის ■ უმეტესად ■ იშვიათად

მე-11 კლასი

■ ყოველთვის ■ უმეტესად ■ იშვიათად

რა თქმა უნდა მოსწავლეთა საერთო შედეგები მკვეთრად არა, მაგრამ მაინც უკეთესობისკენ შეიცვალა.

თავი VII. რეკომენდაციები და კვლევის ნაკლოვანებები.

7.1. რეკომენდაციები

სწავლა-სწავლების ხარისხის ასამაღლებლად და მოსწავლეთა შედეგების გასაუმჯობესებლად:

- ❖ განმავითარებელი შეფასება გამოვიყენოთ თემატური ერთეულის შესწავლის დასრულებამდე გარკვეული სიხშირით მოსწავლეთა საჭიროებების გათვალისწინებით.
- ❖ მოსწავლეებს შევთავაზოთ სხვადასხვა ტიპის დავალებები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მათ საკუთარი ცოდნისა და უნარების გამომჟღავნებას.
- ❖ მოსწავლეები აქტიურად ჩავართოთ განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასების კრიტერიუმების შედგენაში, რათა გავუღვივოთ საკუთარი ცოდნის კონტროლის უნარი, განვუმტკიცოთ პასუხისმგებლობის გრძნობა, როგორც საკუთარს, ასევე თანატოლის ცოდნის შესაფასებლად.

- ❖ აუცილებელია, მშობელს დროულად მივაწოდოთ ინფორმაცია შვილის სწავლის შედეგების შესახებ და ეს ინფორმაცია აუცილებლად დავიწყოთ მოსწავლის მიღწევების აღიარებით. მშობლის ჩართვა აძლიერებს თანამშრომლობას მასწავლებელთან და ყოველივე ეს ხელს უწყობს მოსწავლის საჭიროებებზე ზრუნვას უკეთესი შედეგების მისაღწევად.

7.2. კვლევის ნაკლოვანებები

ჩატარებული კვლევა მოიცავდა იმ მიზეზების დადგენას, რატომ არ ჰქონდათ მოსწავლეებსა და მათ მშობლებს კონკრეტული ინფორმაცია, რა ცოდნისათვის დაიმსახურა მოზარდმა განსაზღვრული შეფასება, რატომ არ იცვლებოდა ბავშვის შედეგები, მიუხედავად მისი მცდელობისა, რატომ ვერ იუმჯობესებს მოზარდი მიღწეულ შედეგს. გავაანალიზეთ ეს მიზეზები და დავსახეთ გამოსწორების გზები. ვთვლით, რომ კვლევამ ძირითად მიზანს მიაღწია. ინტერვენციების შეფასებამ დაგვანახა, რომ მოსწავლეთა შედეგები განმავითარებელი კომენტარებით, მართალია, მცირე პროცენტით, მაგრამ მაინც უკეთესობისაკენ შეიცვალა. მოსწავლეებს აუმაღლდათ მოტივაცია, გაიზარდა ჩართულობა და მოსწავლეებს აშკარად დაეტყოთ თვითეფექტურობის განცდა. თუმცა უმჯობესი იქნებოდა: კვლევის უფრო მეტი მეთოდის გამოყენება, მაგალითად:

- ა) უკეთესი იქნებოდა ქართული ენისა და ლიტერატურის და მათემატიკის მასწავლებლების გარდა კვლევაში ჩაგვეერთო სხვა კათედრებიც.
- ბ) ჩაგვეტარებინა ინტერნეტ გამოკითხვა, რომელიც მიიქცევდა როგორც კოლეგების, ასევე მშობლების ყურადღებას და მეტი ინფორმაციასა და გამოცდილებას გავეცნობოდი.

თავი VIII. დასკვნა

სკოლაში განხორციელდა ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების საჭიროებების კვლევა. აღნიშნული კვლევის მიზანი იყო განმავითარებელი შეფასების დანერგვა და ინტენსიურად გამოყენება მოსწავლეთა შედეგების გასაუმჯობესებლად. უნდა დაგვედგინა მოსწავლეთა დაბალი შედეგების მიზეზები, გაგვეანალიზებინა, რატომ არ იცვლებოდა მოსწავლეთა შედეგები უკეთესობისაკენ, რატომ არ ჰქონდათ მოსწავლეებსა და მათ მშობლებს კონკრეტული ინფორმაცია მოზარდის ცოდნის, მისი ძლიერი და სუსტი მხარის შესახებ. საჭირო იყო ამ პრობლემათა ანალიზი და მოსწავლეთა შედეგების გასაუმჯობესებლად განმავითარებელი შეფასების გამოყენება. როგორც ჩატარებულმა კვლევამ ცხადყო მოსწავლეებს არ ჰქონდათ გაცნობიერებული განმსაზღვრელი შეფასებით როგორი იყო მათი ცოდნის დონე და კიდევ რა სჭირდებოდათ უკეთესი შედეგების მისაღწევად, რა უნარებს ფლობდნენ და რამდენად იყვნენ მშობლები ინფორმირებული შვილის ცოდნის, მისი ძლიერი და სუსტი მხარის შესახებ, რა იცოდნენ განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასების შესახებ. განხორციელებული ინტერვენციების შედეგად დავადგინეთ, როგორ მოქმედებს განმავითარებელი შეფასება სწავლა-სწავლების პროცესის ხარისხის ამაღლებაზე, როგორ იზრდება მოსწავლეთა მოტივაცია და საკუთარი თავის რწმენა, როგორ ზეგავლენას ახდენს მოსწავლეებზე განმავითარებელი შეფასება, თვითშეფასებასა და ერთმანეთის შეფასებაზე. განვსაზღვრეთ მოქნილი და ეფექტური სტრატეგიები და ინსტრუმენტები განმავითარებელი შეფასების საწარმოებლად, რაც მოსწავლეს და მასწავლებელს მიაღწევინებს ესგ-ით გათვალისწინებულ იმ მიზანს, რომელიც უმაღლესი ქულით ფასდება და მოსწავლეს გამოუმუშავებს პრაქტიკულ ცოდნას, რომლითაც შეძლებს საზოგადოებაში თვითდამკვიდრებას. დავადგინეთ განმავითარებელი შეფასების კრიტერიუმები, რამაც შესაბამისობაში მოიყვანა მოსწავლეთა დავალებების შესრულების ხარისხი და მიღებული ქულები. საკითხების შესწავლისას დაიგეგმა დამოუკიდებელი სამუშაოები, რამაც ხელი შეუწყო

კონკრეტული პრობლემების გამოვლენას საკითხის სწავლებისას, იქვე იგეგმებოდა მისი აღმოფხვრის გზები. დაიგეგმა და ჩატარდა სხვადასხვა ტიპის თანამშრომლობითი აქტივობები, მოსწავლეებმა იმუშავეს პროექტებზე რამაც ხლი შეუწყო პრაქტიკული უნარების განვითარებას. საბოლოო ჯამში ინტერვენციების შეფასებამ დამანახა, რომ აშკარად უდიდესი მნიშვნელობა აქვს განმავითარებელ შეფასებას, აშკარად აიწია მოსწავლეთა ქულამ. მომავალში აუცილებელია კვლევის შედეგების განზოგადება და მომდევნო კლასებშიც კვლევის შედეგად შექმნილი რეკომენდაციების გათვალისწინება.

ბიბლიოგრაფია

1. გიორგი ნოზაძე: „ განმავითარებელი შეფასების განხორციელების სტრატეგიები და მეთოდები “ (<http://mastsavlebeli.ge/13> დეკემბერი, 2013)
2. დიმიტრი უზნაძე „ ფსიქოლოგია და პედაგოგიკა “
3. ლევ ვიგოტსკი „სოციალ-კულტურული თეორია“
4. მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სექსის გზამკვლევი – I და II ნაწილი
5. მარიანა ხუძაციშვილი „განმავითარებელი შეფასება და დიფერენცირებული სწავლება“ - სახელმძღვანელო მასწავლებლებისათვის (2018 წელი, სსიპ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი)
6. ჟან პიაჟე „ შემეცნების განვითარების საფეხურები “
7. სოფო გორგოძე: „ ეფექტური განმავითარებელი შეფასების შესახებ “ ინტერნეტგაზეთი <http://mastsavlebeli.ge/26> ოქტომბერი, 2016 წელი.
8. „ სწავლება და შეფასება “ - დამხმარე სახელმძღვანელოს II ნაწილი (ავტორთა ჯგუფი, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი, 2008 წ.).
9. 2016-2018 და 2018-2024 წლის საბაზო საფეხურის ეროვნული სასწავლო გეგმა.

დანართები:

ძვირფასო მშობელო! სწავლა სწავლების პროცესის საინტერესოდ და აქტიურად წარმართვისათვის სკოლას თქვენი თანადგომა სჭირდება. რომ არ დაგვზარდებით, ამაშიც ღრმად ვარ დარწმუნებული. ამისათვის გთხოვთ, შეავსოთ ჩვენ მიერ შემოთავაზებული კითხვარი. სამუშაო რომ გაგიადვილდეთ, გთავაზობთ რამდენიმე განმარტებას:

განმავითარებელი შეფასება - ეს არის მასწავლებლის სიტყვიერი თუ წერილობითი კომენტარი მოსწავლის მიერ შესრულებულ სამუშაოზე. კომენტარში აღწერილია, რა გააკეთა მოსწავლემ კარგად და რა სჭირდება სუსტი მხარეების დასაძლევად.

განმსაზღვრელი შეფასება - ეს არის, შემუშავებული კრიტერიუმების მიხედვით მოსწავლის შეფასება შესაბამისი ქულით.

კითხვარი მშობლებისათვის

1. როგორ იგებთ შვილის აკადემიური მოსწრების შესახებ?
 - ა) კლასის დამრიგებელი გვიგზავნის ინფორმაციას.
 - ბ) თავად მივდივარ სკოლაში და თითოეული მასწავლებლისაგან.
 - გ) დიდ მნიშვნელობას არ ვანიჭებ.
2. თვლით თუ არა, რომ მოსწავლის შეფასება არის ობიექტური?
 - ა) აბსოლუტურად ობიექტურია
 - ბ) ნაწილობრივ
 - გ) არ არის ობიექტური
3. რომელი შეფასებაა თქვენთვის მნიშვნელოვანი?
 - ა) განმსაზღვრელი(მასწავლებელი წერს ქულას).
 - ბ) განმავითარებელი(მასწავლებელი წერს კომენტარს სიტყვიერად მოსწავლის მოსწრების შესახებ)
 - გ) უკეთესი იქნება თუ არ იქნება შეფასება.
4. როდესაც მოსწავლის განმსაზღვრელ შეფასებას იგებთ, კონკრეტულად ღებულობთ ინფორმაციას თქვენი შვილის ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ?
 - ა) განმსაზღვრელი შეფასებებით ეს შეუძლებელია.
 - ბ) ნაწილობრივ
 - გ) აბსოლუტურად გასაგებია
5. როდესაც მოსწავლის განმავითარებელ შეფასებას იგებთ, კონკრეტულად ღებულობთ ინფორმაციას თქვენი შვილის ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ?
 - ა) განმავითარებელი შეფასებებით ეს შეუძლებელია.
 - ბ) ნაწილობრივ
 - გ) განმავითარებელი შეფასებებით ეს აბსოლუტურად გასაგებია

6. თქვენი აზრით, რამდენად ხშირად უნდა ფასდებოდნენ მოსწავლეები განმსაზღვრელი შეფასებით?
- 7.
- ა) ყოველ დღე. ბ) კვირაში ერთხელ. გ) განმსაზღვრელ შეფასებას მნიშვნელობას არ ვანიჭებ.
8. თქვენი აზრით, რამდენად ხშირად უნდა ფასდებოდნენ მოსწავლეები განმავითარებელი შეფასებით?
- ა) ყოველ დღე. ბ) კვირაში ერთხელ. გ) განმავითარებელ შეფასებას მნიშვნელობას არ ვანიჭებ.
9. თქვენი აზრით, განმავითარებელი შეფასება მოსწავლეებს:
- ა) ყველაზე მეტად ეხმარება სუსტი მხარეების დაძლევაში.
 ბ) ნაწილობრივ ეხმარება
 გ) არ ეხმარება სუსტი მხარეების დაძლევაში.
10. განმავითარებელი შეფასება მშობელსა და მასწავლებელს
- ა) ხელს უწყობს თანამშრომლობაში, რათა ერთად იზრუნონ მოზარდის ძლიერი მხარეების გამომჟღავნებასა და სუსტი მხარეების გამოსწორებაში.
 ბ) ნაწილობრივ ეხმარება რათა ერთად იზრუნონ მოზარდის ძლიერი მხარეების გამომჟღავნებასა და სუსტი მხარეების გამოსწორებაში.
 გ) მათ ურთიერთობაში არაფერი იცვლება, რჩება დისტანციური დამოკიდებულება.
11. მოსწავლის შემოქმედებითი, დამოუკიდებელი აზროვნების ჩამოყალიბებაში განმავითარებელი შეფასება
- ა) უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს, ვიდრე ქულების დაწერა
 ბ) ნაწილობრივ მნიშვნელოვანია
 გ) არ არის მნიშვნელოვანი

კითხვარი მოსწავლეებისთვის

კითხვარი მოსწავლეებისათვის:

1. თვლით თუ არა, რომ თქვენი აკადემიური მოსწრების შეფასება ობიექტურია?
 - ა) დიახ, ობიექტურია. ბ) ნაწილობრივ. გ) არაობიექტურია.
2. მონაწილეობთ თუ არა შეფასების კრიტერიუმების შემუშავებაში?
 - ა) ვმონაწილეობ მასწავლებელთან ერთად.
 - ბ) საერთოდ არ ვმონაწილეობ, რადგან მასწავლებელი თავად ადგენს შეფასების კრიტერიუმებს.
 - გ) მოსწავლეები თავად ვადგენთ შეფასების კრიტერიუმებს.

3. რომელი შეფასებაა თქვენთვის უფრო მისაღები?
- განმსაზღვრელი(იწერება ქულა).
 - განმავითარებელი(იწერება კონკრეტულად რა გავიგე და რა უნდა გამოვასწორო).
 - საერთოდ არ არის საჭირო არანაირი შეფასება.
4. თქვენი ნება რომ იყოს, რომელ შეფასებას დანერგავდით?
- მხოლოდ განმსაზღვრელს(ქულით).
 - განმავითარებელს (კომენტარებით)
 - შეგიძლიათ დაწეროთ საკუთარი მოსაზრება
.....
5. თქვენი აზრით, რა უპირატესობა აქვს განმავითარებელ შეფასებას?
- მოსწავლემ კონკრეტულად იცის, რა გამოასწოროს.
 - მოსწავლეებს შურის საბაბს არ აძლევს.
 - დაცულია მოსწავლის პირადი ინფორმაცია.
6. თქვენი აზრით, რა უპირატესობა აქვს განმსაზღვრელ შეფასებას?
- მოსწავლეს მოტივაციას უმაღლებს.
 - ამაღლებს მოსწავლის ცოდნის დონეს.
 - აღვივებს სწავლის ხალისს.
7. ეთანხმებით თუ არა, რომ მშობელმა იცოდეს თქვენი შეფასების, როგორც განმსაზღვრელის, ასევე განმავითარებლის შესახებ?
- ვეთანხმები. ბ) ნაწილობრივ უნდა იცოდეს. გ) არ ვეთანხმები.
8. თქვენი აზრით, რომელი შეფასებით გაიგებს მეტ ინფორმაციას თქვენი მშობელი?
- ქულებით. ბ) განმავითარებელი კომენტარებით. გ) მასწავლებელთან ხშირი კონტაქტით.
9. რამდენად ხშირად უნდა იყენებდეს მასწავლებელი განმსაზღვრელ შეფასებას?
- ყოველდღე.ბ) კვირაში ერთხელ. გ) თვეში 2-ჯერ.
10. რამდენად ხშირად უნდა იყენებდეს მასწავლებელი განმსაზღვრელ შეფასებას?
- ყოველდღე ბ) კვირაში ერთხელ. გ) თვეში 2-ჯერ.

რეფლექსია

2019 წლის 18 ივნისს გაიმართა სსიპ ქალაქ ქუთაისის №14 საჯარო სკოლის პედაგოგთა შეხვედრა. შეხვედრის მიზანი იყო 2018-2019 სასწავლო წლის განმავლობაში მასწავლებელთა მიერ ჩატარებული პედაგოგიური პრაქტიკისა და ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების საჭიროებების კვლევათა გაზიარება. ჩემი კვლევა ეხებოდა ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების საჭიროებებს: „ განმავითარებელი შეფასების მნიშვნელობა მოსწავლეთა ცოდნის ამაღლებისა და სწავლის შედეგების გასაუმჯობესებლად “.

შეხვედრა ჩატარდა ჩვენი სკოლის სამასწავლებლოში და მას ესწრებოდნენ სხვადასხვა საგნის მასწავლებლები .

კვლევის ყველა პუნქტი, მიზანი, მიგნებები, ძირითადი კითხვები, მეთოდები, ინტერვენციები, ინტერვენციების შეფასება, დასკვნა და გამოკითხვის შედეგები წარვადგინე PowerPoint-ის საპრეზენტაციო ფორმატში. სხდომის მსვლელობისას მსმენელებს საშუალება ჰქონდათ, დაესვათ კითხვები, გამოეთქვათ თავიანთი შეხედულებები და დაეზუსტებინათ მათთვის საინტერესო საკითხები. კვლევა საინტერესო და აქტუალური აღმოჩნდა ყველა საგნის მასწავლებლისთვის. მათ აღნიშნეს, რომ მშობლები და მოსწავლეები, უმეტესად ორიენტირებული არიან მიღებულ ქულაზე და არ ფლობენ ინფორმაციას კონკრეტული წარმატების და წარუმატებლობის შესახებ. კლასიდან კლასში გადასვლისას მოსწავლის სწავლის დინამიკა ან არ იცვლება და თუ იცვლება უარესობისკენ. არადა სკოლის წარმატება იზომება მოსწავლეთა წარმატებებით. მასწავლებელთა ძალისხმევის მიუხედავად სწავლის შედეგები არცთუ ისე სახარბიელოა. აქედან გამომდინარე გადავწყვიტე მეკვლია სკოლაში ამ პრობლემის გამომწვევი მიზეზები მე-5-მე-11 კლასებში. აღმოჩნდა, რომ მოსწავლეები ფასდებიან უფრო ხშირად ქულებით,(გამონაკლისისა მე-5 კლასის პირველი სემესტრი) ვიდრე განმავითარებელი შეფასებით. შევადგინე სამოქმედო გეგმა, საიდან დამიწყო და რა თანმიმდევრული ნაბიჯები უნდა გადამედგა, რომ გამერკვია, როგორია განმავითარებელი შეფასების როლი მოსწავლეთა სწავლის შედეგების გაუმჯობესებაში. კვლევაში ჩავრთე კოლეგები, მოსწავლეები და მათი მშობლები. სასწავლო წლის დასაწყისში ჩატარებული სადიაგნოსტიკო ტესტით გამოვლენილმა ხარვეზებმა დაანახა მოსწავლეებს, რა ცოდნა და უნარები აქვთ მათემატიკაში და რა უნდა გაიუმჯობესონ, მასწავლებელს კი მიმართულება მომცა, როგორ წარვმართო მოსწავლეთა საჭიროებებზე მორგებული სასწავლო პროცესი, რა ცვლილებები შევიტანო სწავლებაში ეროვნული სასწავლო გეგმის მიზნის მისაღწევად. მოსწავლეებს ვაძლევდი განმავითარებელ შეფასებას, ისინი თავად ჩავრთე სწავლის შეფასებაში. მიმდინარე განმავითარებელმა შეფასებებმა აამაღლა მოსწავლეთა მოტივაცია, გაუჩნდათ საკუთარი თავის რწმენა, მშობელი მეტად ინფორმირებული გახდა სადიაგნოსტიკო შეფასების მიზნებისა და პროცედურების შესახებ. გაიზარდა მისი მასწავლებელთან თანამშრომლობის ხარისხი.

შეხვედრაზე კოლეგებმა მოისმინეს პრეზენტაცია ჩემი კვლევის ანგარიშის შესახებ, გამოთქვეს საინტერესო მოსაზრებები: რომ მნიშვნელოვანია, სკოლაში დაინერგოს და გახშირდეს განმავითარებელი შეფასება, გააქტიურდეს მოსწავლეებთან და მათ მშობლებთან კომუნიკაცია სწავლის შედეგების ამაღლების ხელშესაწყობად. მათ მირჩიეს, რომ კარგი იქნებოდა კვლევაში ასახულიყო, თუ როგორი დამოკიდებულება ჩამოუყალიბდათ მოსწავლეებს განმავითარებელი შეფასების მიმართ მას შემდეგ, რაც გაიუმჯობესეს განმსაზღვრელი შეფასების შედეგები.

სსიპ ქალაქ ქუთაისის №14 საჯარო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი აზა მარუაშვილი

18 ივნისი, 2019 წელი.